

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 032878.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

NARODNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 19 DE AGOSTO (AVGUSTA) DE 1938

Núm. (Štev.) 84

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

IZSELJENSKA ZBORNICA

Izseljenska zbornica, ki jo je Jugoslavija pred kratkim dobila je gotovo ena izmed zelo važnih, če ne najvažnejših ustanov. Izseljenstvo je bilo doslej prepuščeno svoji lastni usodi ter je vsled tega hodilo tudi svoja lastna pota. Z Izseljensko zbornico pa smo dobili tudi izseljenci svoj lastni parlament.

Domovina nam je čestokrat pošiljala zastopnike, ki ji doma niso bili za nobeno rabo ter se jih je tako hotela na naš račun iznebiti. Med izseljenci so se hitro dobili s takimi, ki so bili z njimi pripravljeni opletati s praznimi frazami o "mili domovini" in o vsem, kar nosi sleherni izseljenec v svojem srcu kot najdražji spomin na dom, da bi na ta način pridobili izseljenstvo za svoje puhle in nesmiselne parade ter osebno čast in korist.

V tem oziru so se, govorimo za Južno Ameriko, razmere temeljito spremenile, odkar nam je domovina poslala sposobnega, poštvalnega in delavnega moža ministra dr. Izidorja Cankarja, ki je v kratkih dveh letih napravil za izseljenstvo več, kot se je napravilo prej v dvajsetih letih.

Pravi temelj izseljenskemu delovanju pa bo dala šele Izseljenska zbornica, če bo mogla postati oni poslovni nepristranski institut, ki ga izseljenstvo v resnici potrebuje. Kot za vse drugo je potrebno, da preskrbi država tudi za izseljenstvo stvarno zamljivo načrt. Ker pa izseljenske brige najbolj poznajo oni, ki med njimi živijo, bi se ne moglo ničesar konkretnega in gotovega brez posrednih predstavnikov izseljencev, od njih samih izvoljenih, storiti ter podvzeti.

Najvažnejši postavki za izseljenstvo sta: Kultura in gospodarstvo. Na ta dva stebra je treba nasloniti vse drugo. Kulturno imamo izseljenci nekaj zveze z domovino, gospodarsko pa nič.

Nočemo, da bi se nas napačno razumelo, vendar smatramo za mnogo premalo, če bi ohranilo izseljenstvo samo zvestobo veri in domovini svojih očetov, kot se v domovini večkrat piše in vzdihuje, marveč je potrebno mnogo več, če bi se hotelo izseljensko vprašanje v bistvu in celoti reševati.

Življenje izseljencev je povsem različno od ljudi doma. Tujina gleda samo da človeka čim bolj izkoristi in se mora čestokrat vsak sam boriti proti vsem številnim nepravilnostim. Za izseljence ne morejo udajati sentimentalnosti, marveč se odločno postavijo usodi naproti, ker ji zamorejo samo ljudje močne volje in trdega dela uspešno kljubovati. Slabiče tujina neusmiljeno, in brez žalosti za njimi, požre.

Izseljenstvo potrebuje trdne kulturne vezi z domovino, a brez vsake politične primere. Poleg sposobnega državnega predstavnika, duhovnikov, šolskih sester, ki vse imamo, potrebujemo tudi učiteljev, ki bi bili pripravljeni za izseljenstvo se nesebično žrtvovati in ki bi izven malih v šoli znali tudi odrasle kulturno vzgajati: s predavanji, petjem in dramatikom. Posebno srbohrvatski del naše kolonije je v tem oziru popolnoma zapuščen. Slovenci smo nekoliko na boljšem.

Vsakdo razume, da je kulturno vprašanje združeno z velikimi stroški in da onim, ki se s tem bavijo, ne prinaša nobenega posrednega dobička, pač pa veliko materialno zgubo. A naše izseljenstvo, oziroma samo nekateri najboljši in najzavednejši med njimi, so se žrtvovali za splošni kulturni podvig izseljenstva s popolnoma lastno moralno in materialno močjo. Če vpoštevamo vse

Položaj med Čehoslovaško in Nemčijo

ALI BO PRIŠLO DO SPOPADA — ANGLEŠKI ZASTOPNIK RUNCIMAN SE NAHAJA ŠE VEDNO V PRAGI IN BAJE NI SE NOBENEGA DIPLOMATIČNEGA USPEHA DOSEGEL — NEMČIJA IN ITALIJA IMATA TAJNE RAZGOVORE — MUSSOLINI ŽELI DA SE NAJPRJ UREDI ZADEVA S ŠPANIJO — VELIKE NEMŠKE VOJASKE VEŽBE — ČEHOSLOVAŠKA JE PRIPRAVLJENA — HENLEINU NI ZA SPORAZUM — MONSE NJOR HLINKA UMRL

Položaj med Čehoslovaško in Nemčijo je zelo napet. Nekateri celo trdijo, da bo kmalu prišlo do spopada. Anglija in Francija sta napepli vse moči, da položaj, če mogoče ublažita in spopad preprečita. Anglija je že pred tednom poslala svojega zastopnika, lorda Runcimana, v Prago, da se na lastne oči prepriča glede stališča praške vlade in sudetskikh Nemcev, ki pa doslej, kot zagotavljajo, ni mogel še ničesar konkretnega sporočiti v London. V Berlinu pa se ta čas nahaja Mussolinijev zastopnik, letalski general Balbo, ki ima važne sestanke z nemškimi glavnimi štabom. Kot zatrjujejo poznavalci razmer, se rimska in berlinska vlada posvetujeta, kako bi rešili sebi v prid špansko in čehoslovaško vprašanje. Mussolini je vsekakor bolj zainteresiran v Španiji, medtem ko je Hitlerjev namen zlomiti odpor Čehoslovaške. A ker fašistična zmaga v Španiji še ni zagotovljena, marveč se dogaja ravno nasprotno od onega kot je Mussolini računl, želi, da bi se najprej likvidiralo špansko zadevo in šele potem čehoslovaško. Zato trdijo, da se Mussolini nič preveč ne ogreva za Hitlerjeve namene, ker pač dobro razume, da kani Nemčija kot z Avstrijo tudi s Čehoslovaško napraviti ter tako postopoma zagospodovati nad Srednjo Evropo, kar tudi Italiji ne more biti ljubo in koristno, temmanj ko sama ni medtem nikjer nič pridobila.

Mussolini je naročil generalu Francu, naj napne vse moči, da zavaruje prodiranje republikancev, in še več: da je skrajni čas odločilne in popolne zmage. Franco je zaprosil Mussolinija pomoči, ki mu jo je Mussolini tudi res poslal, a obenem je Mussolini pričel pošiljati vojna letala naravnost iz Italije nad republikance. To je dvignilo veliko pozornost po vsem svetu, posebno pa v Londonu in Parizu, kajti s tem se je tuja velesila direktno vmešala v

okolščine, so neverjetno mnogo doprinesli ter dokazali veliko sposobnost in voljo za skupno stvar. A kaj vse to hasne, če pa smo prepuščeni samim sebi in brez osredotočenja naših sil, ki bomo vkljub vsemu prizadevanju in žrtvam prej ali slej zapadli smrti. Zato je treba, da se izseljenstvo in domovina tudi gospodarsko poveže. Kultura brez gospodarstva je kakor umetnik med beračji!

Trgovina med Argentino in Jugoslavijo je vsa v privatnih rokah in celo taka, ki je državnega značaja. Prihranki izseljencev so vsi naloženi v tujih denarnih zavodih in vse denarne transakcije se vršijo potom njih. Država nima od tega nikalnih koristi, izseljenci pa še manj, pač pa imajo od tega lep dobiček privatniki in tuji denarni zavodi, ki se na naše kulturne brige lepo poživljajo. Če tu pa tam včasih s kako malenkostjo podprejo katero naših kulturnih ustanov, jih je treba kot miloščino prositi ter si domišljajo, da so veliki človeški dobrotniki, brez katerih bi se svet podrl. A to bi še ne bilo najhujše: Navadno, pravzaprav z ljudskim denarjem, podpirajo protiljudske interese.

Rešitev je enostavna: Država naj poleg diplomatskih zastopnikov, konzularnih uradnikov, vojaških atašeev, preskrbi tudi gospodarske strokovnjake, bodisi v trgovini ali bančnih operacijah. Država bi morala imeti lastne gospodarske institute, kot doma tudi v tujini, v katere bi imelo izseljenstvo zaupanje. S tem pa bi bil tudi rešen finančni problem izseljenske politike.

Po drugi strani pa bi morali tudi izseljenci sami napeti vse sile, da se ne samo posamezno, marveč tudi kot celota gospodarsko osamosvojimo. Nekaj začetkov že imamo v Villi Devoto ter jih je pričakovati tudi drugod, a s tem bi še ne bilo gospodarstvo v celoti zapopadeno, kot smo prej povedali. Treba je samo, da se interesi posameznikov povežejo s skupnimi interesi kolonije in države.

Zato z velikim navdušenjem pozdravljamo Izseljensko zbornico ter upamo, kot smo v začetku povedali, da bo znala združiti vse potrebne inicijative in sile za čimpočnejšo in koristnejšo kulturno in gospodarsko rešitev izseljenstva.

Kar se nas Slovencev v Južni Ameriki tiče, imamo precej dobre volje in posrečenih začetkov: Združitev obeh listov; združitev Prosvete in Tabora; radio-ura; slovenska šola itd. Vsi predpogoji so torej dani, da smemo s skupnim prizadevanjem ter z vztrajnim delom v izseljenstvu in v domovini pričakovati boljše bodočnosti in več obojestranskih koristi ter resnične ljubezni izseljencev do domovine in obratno. Kar je mogoče doseči le tedaj, ko bomo vsi spoznali skupne koristi od skupnega dela in truda.

notranje španske zadeve, ker doslej so se vsaj formalno Mussolinijevi polki in letalci borili kot Francovi prostovoljci.

Medtem pa se vršijo v Nemčiji velike vojaške vaje, kakršnih po svetovni vojni še ni videl svet. Poročjem sta dva letnika in je bilo vpoklicanih več letnikov tudi nazaj tako, da je mnogo več kot en milijon vojakov na vežbi. Glavne vojaške vaje se vršijo ob francoski in belgijski meji ter posebej ob čehoslovaški. Na Pruskem da se bodo vršile pa malo pozneje. Generalne vaje vodi sam Hitler in njegova desna roka, Goering.

Čehoslovaška je imela svoje letne vojaške vaje pomladi. Vsem je še gotovo v spominu, kako je dne 21. maja v 24 urah mobilizirala vso vojsko ter vpoklicala pod orožje več rezervistov. S tem je dala razumeti Nemčiji, da naj si nikar ne misli, da je Čehoslovaška Avstrija. Vendar ima tudi sedaj mnogo večje število vojakov pod orožjem, kakor jih je potrebno v mirnem času, ter je odredila strogo stražo na nemški meji tako, da je vsako iznenadenje nemogoče. Čehoslovaška se je odločila, da za vsako ceno brani svojo domovino. Svojim zaveznikom pa je zagotovila, da bo pripravljena, da pa ne bo izzivala Nemčije, česar tudi prve želijo.

Medtem pa se še vedno vrši pogajanje med praško vlado in vodjem sudetskikh Nemcev, Henleinom, ki je po rodu žid in je zato nerazumljivo s kakšnih "idealov" se ogreva za Hitlerja, ki tako kruto preganja njegove sorojake. In kot poročajo, ni prišlo do nobenega sporazuma, kajti Henleinu oziroma Hitlerju gotovo ni do tega, marveč želi, da bo Čehoslovaško in njene zaveznice polagoma utrudil, ter nekega dne dosegel svoj namen, kar pa bi se utegnulo ravno nasprotno od onega zgoditi, namreč, da bi se Nemčija utrudila, kajti kot poročajo, se nahaja v velikih finančnih težkočah. Vsa trgovina je v velikem zastoji in kdor le more beži z denarjem v tujino, kjer ga shrani na varnem, kajti država ima namen za svoje militaristične eksperimente zaseči ves denar po bankah.

Pred nekaj tedni smo poročali o velikih in škodljivih napetosti med Čehoslovaško in Nemčijo. Vsa trgovina je v velikem zastoji in kdor le more beži z denarjem v tujino, kjer ga shrani na varnem, kajti država ima namen za svoje militaristične eksperimente zaseči ves denar po bankah.

Pred nekaj tedni smo poročali o velikih in škodljivih napetosti med Čehoslovaško in Nemčijo.

kih finančnih težkočah. Vsa trgovina je v velikem zastoji in kdor le more beži z denarjem v tujino, kjer ga shrani na varnem, kajti država ima namen za svoje militaristične eksperimente zaseči ves denar po bankah.

Pred nekaj tedni smo poročali o velikih in škodljivih napetosti med Čehoslovaško in Nemčijo.

VELIKO OBOROŽEVANJE ZA - MIR...

Položaj sedanjega sveta je v resnici tragičen, kakor menda nikoli ni bil. Naj je evropska diplomacija še tako neodkritosrčna v svojih izjavah in taktičnih potezah, v tem oziru je gotovo odkrita, da ni nobene države, ki bi resno hotela vojske in da se je prav vsaka silno boji. Če bi tega ne bilo, bi svetovna vojna že davno zopet izbruhnila, pa je diplomacija do sedaj srečno obšla še tako nevarne čeri mednarodnih sporov.

Medtem pa, ko ni mogoče dvomiti o resni volji vseh velikih in malih sil, da se ohrani mir, se človeštvo še nikoli ni tako oboroževalo, kakor se danes, ko gre povprečno vzeto skoraj polovica vseh ogromnih državnih proračunov samo za vojne potrebe. Ker so namreč moralne rezerve sodobnega kulturnega človeštva že skoraj popolnoma izrpane in še ni doraslo tisto pokolenje, ki ga bomo mogli smatrati za nositelja idealne moralne obnove sveta, se narodni nikakor ne morejo zavarovati pred možnostjo napada in zato je tudi potrebno, da se vsak oborožuje do zob in da se skoraj vsa industrija oziroma proizvodnja vodi in usmerja tako, da bi mogla zadostiti vsem zahtevam narodne obrambe. Oborožitev čim večje množice, kar pomeni najbolj neproduktivno izrabljanje človeških sil in zmoglosti, je danes edino sredstvo, da se narodni ubranijo vojne, ki jim preti zaradi neurejenosti medsebojnih odnošajev, ki so označeni po splošnem medsebojnem nezaupanju. Neki angleški zdravnik je rekel pred kratkim, da bo po vsej priliki ohranila mir le okolnost, če bo država imela enako močna sredstva tako za obrambo kakor za napad...

Najbolj značilen zgled, do kakšnih ogromnih naporov je danes prišiljen narod, ki hoče ohraniti mir za vsako ceno, nam nudi Anglija. Že minula svetovna vojna je pokazala, da se varnost Anglije in iz tega izvirajoča moč in vpliv te dežele v mednarodnih zadevah ne opira več na srečno dejstvo, da Angleži živijo ločeni od Evrope na otočju, katerega obale se dajo zavarovati s primerno ne prevelikim trudom po dobrem vojnem brodogradu. Iznajdba podmornic ogroža najmočnejšo vojno brodogradnjo kljub vsem daljnoslusnim napravam, še bolj pa so nevarna brodogradnja sodobna letala. Dokazuje za to je doprinesla Abesinija in jih doprinesla sedaj državljanska vojna na Španskem in vojna med Japonci in Kitajci na Daljnem vzhodu. Večina ljudi ni verovala, toda dejstva so danes postala tako jasna, da nihče več ne dvomi, da je Italija mogla zavojevati Abesinijo v prvi vrsti zato, ker se ji ni bilo treba bati angleškega brodogradnje. Danes angleški državljani sami tega ne taje. Izkazalo se je, da je resničen izrek sodobnega francoskega stratega, da velikanske angleške vojske ladje ne predstavljajo nič drugega kakor plavajoče krste. Angleška ladja-velikanka ni za-

hi in Slovaki, o katerem pa se zadnje čase skoro ni več slišalo. V sredo pa je nenadoma umrl mosenjor Hlinka, vodja katoliških Slovačkov, ki je bil v tako nesrečnih trenutkih začel prizadejati še novih skrbi praški vladi. Hlinka je brezdvoma stekel mnogo zaslug za Slovaški narod, a danes potrebuje Čehoslovaški narod dalekovidnejših politikov, kot je bil pokojni Hlinka.

Kako se bodo razvili dogodki, ne moremo prerokovati. Kot poročajo iz Prage, angleški zastopnik lord Runciman še ne more ničesar gotovega poročati svoji vladi v London, kajti sudetskimi Nemcem, oziroma njihovim vodjem, očitno ni do sporazuma. Vsekakor pa do vojne najbrže še ne bo prišlo.

varovana proti visoko-eksplozivnim bombam iz zraka, pa tudi ne proti morskim torpedom, ker ni mogoče združiti maksimalne velikosti ladjenega trupa z zadostno debelino oklopa. Temu nasproti pa je na primer italijansko brodogradnjo zelo hitro in okretno, pa kljub temu proti napadom iz zraka in iz morja dobro zavarovano. Zato hiti zdaj Anglija, da bi vse svoje dosedanje brodogradnje čimprej nadomestila z novimi, ki naj bi popolnoma odgovarjalo sodobnim okoliščinam v vojni. To novo vojno brodogradnjo, katerega prve ladje so bile spuščene v morje leta 1936-37, bo v celoti dograjeno leta 1942, zaradi česar angleški državljani z gotovostjo računajo, da se mu vojne najmanj 4 leta ni treba bati, ker bo do takrat angleška diplomacija napela vse sile, da ne pride kje do spora z orožjem. Seveda pa mora Anglija obenem s tem, kolikor je mogoče, temeljito popraviti svoje dosedanje ladje vsej polovici. Začeli so z razredom ladij, ki nosijo ime po oklopnici "Warspite". Tehniki pa že danes dvomijo, ali bodo te preurejene ladje res kos svoji nalogi. Zaredi tega seveda Anglija čim bolj hiti z novimi gradnjami, zato da ji imela v letu 1942 vsaj pol milijona ton čisto modernega ladjevja.

Poleg močnega ladjevja potrebuje Anglija čim večje zračne armade in letal, kakor tudi široke mreže letalske obrambe, ki mora obsegati vsa središča narodne proizvodnje, ki je prva izpostavljena sovražnim napadom iz zraka, o katerih danes vemo, da imajo strahotne učinke. Proti letalskim napadom pa mora biti tudi vsak državljani opremljen z masko zoper strupene pline, katerih je danes na angleškem otočju izgotovljenih 50 milijonov, proti drobnem zračnim bombam a je treba zgraditi podzemne prostore ne samo v vsaki hiši, ampak tudi pod vsimi parki in trgi. Zaenkrat je zgradila Anglija takih prostorov za pol milijona ljudi, kar je seveda vse premalo. Proti požigalnim bombam pa je treba velikih požarnih brigad in na desetstisoče sesalk. Veliko vprašanje je tudi izpraznitev mest ob težkih zračnih napadih, posebno kar se tiče žena in otrok. Danes morejo angleške železnice v teku 72 ur odpraviti iz Londona 3 in pol milijona prebivalcev na deželo, ne da bi trpel redni in osebni blagovni promet. Seveda bo treba v primeru vojne ta promet pomnožiti še z motornimi vozili.

Pa vse to še ni nič nasproti vprašanju, kako v primeru vojne prehraniti armado in prebivalstvo. Ta potreba zahteva mobilizacije vsega prebivalstva tja do otrok, ki so stari nad 10 let, in organizacije vsega življenja po potrebah vojne. Prihodnja vojna bo namreč, kakor pravijo, totalitarna, to se pravi, da bo aktivno in pasivno prizadela vsakega človeka. Res, daleč je napredovalo človeštvo v dvajsetih stoletjih! V tem oziru je angleška vlada preskrbeli

Argentinske vesti

Proslava Zedinjenja in dvajsetletnica Jugoslavije - Največja jugoslovanska prireditelj v Južni Ameriki

Jugoslavija bo letos 1. decembra praznovala dvajsetletnico svojega obstanka. Ta dan je pokojni viteški kralj Aleksander proklamiral zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno narodno državo. Jugoslavlani v domovini bodo ta dan proslavljali kar najslajnejše. Tudi mi tukajšnji izseljenci te pomembne obletnice ne smemo in ne bomo prezrli. Naša društva bodo skupno proslavila 1. DECEMBER. Da pa bo proslava čim lepša in sijajnejša, se je v četrtki na pobudo Sokola Dock Sud-Boca, že vršil sestanek delegatov vseh društev. Na tem sestanku se je izvolil meddruštveni odbor, katerega je predsednik arh. V. Sulčić, tajnik M. Marinčević, namest. Milošević, blagajnik S. Baretto, namest. J.

Tošković, vsi ostali delegati društev pa so odborniki.

Na tem sestanku se je tudi zaključilo, da delegati sporoče svojemu društvu o razpravljanju na tej seji, ter da društva sporoče s kako točko bodo na proslavi sodelovali. Vsa društva naj takoj pripravijo določeno točko, tako, da bodo mogli delegati na svojem drugem sestanku, ki bo v četrtki 25. avgusta, že poročati, s kakšno točko bo društvo sodelovalo. Proslava se bo vršila 3. decembra. Pokroviteljstvo te je prevzel naš poslanik v Buenos Airesu, gosp. dr. Izidor Cankar.

Ker bo to ena največjih naših prireditelj, kar jih je bilo do sedaj v Južni Ameriki, se je za ta dan najelo največje dvorano v Buenos Airesu — dvorano Principe Jorge.

ARGENTINSKI IZVOZ

Argentinska zunanja trgovina se nikakor ne izboljša. Tako uvoz, kakor izvoz se je letos zmanjšal. Kakor poroča statistični urad, se je letos v teh prvih sedmih mesecih zmanjšal izvoz za celih 745.068.000 pesov, nasproti lanskemu v tem času.

IZGREDI NA PRAVNI FAKULTETI V CORDOBI

Prejšnji četrtek je prišlo na pravni fakulteti v Cordobi do streljanja med visokošolci reformisti in anti-reformisti. Pri tem streljanju je bil Benito Santiago smrtno zadet ter je kmalu izdihnil. Težko ranjena pa sta bila Francisco Montaña in Antenor Carreras. Policija, ki je nato prihitela na lice mesta, je aretirala kakih 40 dijakov, katere pa je razen štirih vse pozneje izpustila. Vsi, te izgrede in izgrede sploh, ki se godijo tudi po drugih fakultetah, ostro obsojajo. — Pogreb nesrečnega dijaka se je vršil v soboto.

Pravkar je prišla iz Cordobe vest, da je ranan podlegel tudi dr. Francisco Montaña, o katerem smo zgoraj omenili, da je bil težko ranjen.

Dr. Montaña je bil vodja cordobskih nacionalistov. Radi njegove smrti se je bati izgrediv. Umirajoči Montaña pa je prosil svoje pristaje, naj se ne masčujejo.

za nakup ogromnih zalog živil in surovin, ki so potrebne za vojno, to je premoga, železa in jekla. V primeru vojne bo namreč zveza Anglije s kolonijami silno ogrožena po podmornicah in letalih in bo preteklo dokaj mesecev, preden bo moglo angleško brodovje ta pota zadostno zavarovati proti sovražni napadom. Zato bo morala biti Anglija preskrbljena z živili in vojnimi surovinami najmanj za pol leta tako, da bo za silo lahko pogrešala dovoz iz kolonij in nevtralnih dežel. Velike rezerve surovin so pa potrebne tudi zaradi tega, da bi bilo čim več delavcev prostih za vpoklic v armado, do čim je smelo v minuli svetovni vojni na stotisoče moških ostati doma, ker so bili potrebni v proizvodnji. Največja žrtev, ki jo bo moral do- prinesiti angleški državljani, pa je uvedba splošne vojne dolžnosti, ki je Anglija do zdaj sploh ni poznala.

Če premislimo, da vse te priprave, ki naj služijo za — ohranitev miru, v drugih državah primeroma niso nič manjše kakor v Angliji, ki razpolaga z ogromnim bogastvom v denarju in naravnem blagu, potem si lahko predstavljamo, kakšne žrtve mora prinašati sodobno človeštvo zato, da proizvajajo ogromne množine orožja z namenom, da se obvaruje take strahotne katastrofe, kakor bi bila bodoča vojna. Zakaj danes se prav nihče več ne vara o tem, kakšen bo nujno izid bodočega medsebojnega iztrebljanja človeštva s pomočjo najhujših in najučinkovitejših tehničnih vojnih sredstev.

ZOPET LETALSKA NESREČA

Povodom spomina na San Martina se krožila nad mestom Cordoba tudi letala. Eno letalo, v katerem sta bila sarž. Martin Mondragon in pilot poročnik Angel Hernandez. Letala sta prav nizko. Ko je Hernandez vrgel cvetja na San Martinov spomenik, sta se dvignila višje. Zadelo sta pa z letalom ob zvonikov križ jezuitske cerkve, nakar je letalo padlo na dvorišče tehnične fakultete. Oba letalca sta se ubila.

DVOJE NESREČ RADI KALENTADORJA

Ko je v nedeljo zjutraj kuhala zajtrk na kalentadorju, 41 letna Neža Protonova, češkoslovaška državljanka, stanujoča v ulici Humberto I. števil. 1448, je kalentador ponehal goreti, ker je zmanjkalo nafte. Protonova je tedaj šla po posodo, da bo nafto prilila, pa je bila tako neprevidna, da je nekaj nafte kanilo tudi na pojemajoči plamen, kar je povzročilo, da se je vnela tudi nafta v posodi in uboga žena je bila takoj vsa v ognju. V tem stanju in klicajo na pomoč, je tekla na dvorišče, kamor je takoj prihitel tudi njen svak Nikolai Prisinja ter z odejo ogenj zadušil. Vso opečeno ženo so takoj odpeljali v bolnišnico Rawson, kjer se bori s smrtjo. Precej opek se je tudi svak na obe roki.

Druga taka slična nesreča se je pripetila prejšnji teden, ko je 24 letna Carmen Goriz vlivala nafto v kalentador, da se je nafta vnela in se je Carmen tako nevarno opekla, da je v ponedeljek v bolnišnici Salaberry, kamor so jo prepeljali, kljub vsej zdravniški pomoči umrla.

ŠPANSKI POSLANIK V SANTA FE

Dr. Osorio y Gallardo je prišel v nedeljo opoldne s svojo ženo in hčerko v mesto Santa Fe, kjer je bil sprejet od mestnega župana Robbija, ki mu je izrekel dobrodošlico. V imenu vlade pa ga je pozdravil tajnik ministrstva, José María Rosa. Poslanik je posetil tudi vladno palačo, kjer ga je pa sprejel dr. Yriondo v beli dvorani. Dr. Osorio y Gallardo je bil povsod navdušeno sprejet.

PREPOVEDAN POVRATEK

Avgusta meseca 1937 leta je bil izgnan iz dežele radi raznih kaznivih dejanj, 51 letni Simon Marquez. Pred kratkim pa se je nepostavno zopet vrnil v Argentino. Po naključju pa ga je policija zavohala ter ga aretirala. Radi prepovedanega povratka se bo možakar zagovarjal pred sodnikom dr. Rodriguezem.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelie MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

ZELEZNICE SE VEDNO NA DNEVNEM REDU V PARLAMENTU

Že zadnjič smo pisali, da se bo v sredo razpravljalo v parlamentu o železnicah, ki jih namerava kupiti država. Radi nezadostnega števila poslancev, pa se zasedanje ni vršilo, temveč je bilo sklicano za četrtek z istim dnevnim redom.

Spomin na generala San Martina

V sredo se je Argentina spominjala smrti generala San Martina, velikega amerikkanskega osvoboditelja, ki je umrl pred 88 leti v Boulognesur-Mer. Ta dan je bil proglašen nekakim praznikom, delo pa je le delno počivalo.

ROJSTNI DAN KRALJA PETRA II.

Povodom rojstnega dneva našega mladega kralja, Petra II., se bo vršila v nedeljo 4. sept. t. l. ob 10 uri dopoldne sv. maša za katoličane v cerkvi "Santísimo Sacramento", ulica San Martín 1040 (dve kvadri od Retira). Tega dne bo maša tudi za pravoslavne, in sicer ob 11 in pol, v ruski cerkvi, ulica Brasil 315.

NARASČAJ SOKOLA DOCK SUD-BOCA BO ODŠEL V JUGO-SLAVIJO

Sokol Dock Sud-Boeca je začel zbirati prispevke za fond, iz katerega se zo oskrbelo narasčaj in njihove spremljevalce, da bodo zamogli potovati v Jugoslavijo, da se udeležijo vsesokolskega zleta in slavnosti, povodom polnoletnosti kralja Petra II., leta 1941 v Beogradu. V ta namen je bilo na večerji, ki je bila prirejena na čast Petru Capudru, nabrano 25.60 pesov.

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIC de Falicov in DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181 U. T. 59 - 1723

ARGENTINSKI BOKSAR UMRL

Prejšnjo sredo je v sanatoriju v Cordobi umrl, pri Argentincih zelo priljubljen boksar, Justo Suarez. Njegovo truplo je bilo v četrtek prepeljano z vlakom v Buenos Aires. Položen je bil na mrtvaški oder v Luna Parku, kjer si je kot boksar priboril marsikatero zmago. Pogreb se je vršil v soboto, katerega se je udeležila nebrojna množica.

PROSLAVA BITKE PRI PERIBE-BUYU PRINESLA MOREYRI SVOBODO

V petek so v Mercedesu proslavljali spomin bitke pri Peribebuyu. Razen raznih vojaških in civilnih dostojanstvenikov ter ljudstva, se je te proslave udeležil tudi guverner province Buenos Aires, dr. Fresco. To priliko so porabili dobri Mercedesani, ter izročili dr. Frescu pismo, v katerem so ga prosili, da bi izposloval da se po nedolžnem zaprtju Alejandra Moreyra takoj izpusti na svobodo. Dr. Fresco je prošni ugodil, in po nekaj minutah je bil Moreyra prost. Bil je pa tako prevzet od nadnega veselja, da ni mogel spregovoriti niti besedice, le poljubil je roke guvernerju.

Moreyra je bil obdolžen umora in radi tega obsojen na dosmrtno ječo na Sierra Chica. Prebil je tam že skoro 6 let, makar se je izkazalo, da je nedolžen. Prepeljan je bil iz sedanjice jetnišnice v Mercedes, kjer ga je tako nepričakovano dohitela svoboda.

ZALOSTNA VEST

Naš rojak Ivan Milivojević, doma iz Bačke Palanke, je dobil žalostno vest iz domovine, da mu je v starosti 22 let po nesrečnem naključju nadomoma umrl njegov sin Slavko.

Pokoju Slavko se je vozil usodnega dne s motociklom in ko se je hotel ogniti nasproti prihajajočemu vozu, je zadel ob rob ceste ter je za zadobljenimi poškodbami umrl.

Naj mu bo lahka domača zemlja, preostali pa naše sozljaje!

Pok. Slavko Milivojević

PRERANA SMRT NAŠEGA ROJAKA

Naši rojaki pri pogrebu Petra Pandjića v Mendozii

Iz Mendoze nam poročajo, da je njegov poslednji poti so ga spremljali vsi tamošnji njegovi sorojaki. Umrl je za posledicami hripe. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317

BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POSLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

B A D E L

UVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

B A D E L

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

Vesti iz organizacij

Združitev

V nedeljo 21. t. m. se vrši v prostorih Slovenskega prosvetnega društva ustanovitev novega društva. Novo društvo ustanovi združeno članstvo dosedanjih društev Prosvete in Tabora. Obe društvi s tem — brez dvoma zgodovinskimi dnevi — prenehata kot taki delovati, stvarno pa nadaljujeta združeni svoje dosedanje delovanje. In upamo, da združeni bosta to delovanje razširili v splošni blagor cele naše izseljenske skupnosti.

V tej združitvi ne smemo gledati samo na ono malo število rojakov, ki so se dosedaj trudili v raznih društvenih prireditvah, to združitev moramo vsi izseljenci vzeti iz drugega vidika, namreč iz simboličnega vidika in to je, da se tudi mi združimo okoli te majhne skupine, ter da jo s tem spodbujamo, da bo čim več lepih in koristnih sadov rodila. Če evetlico ne obsejajo in ne obdajajo žarki in gorkota solnce, ne bo dala sadu. Če mi ne bomo gledali z ljubeznijo in e bomo pripravljeni vsaj nekaj žrtvovati temu novemu društvu, tudi ta korak, ki ga napravijo člani društev Prosvete in Tabora ne bo mnogo predrugačil naš skupni položaj tu v izseljenstvu.

V Buenos Airesu in okolici nas je gotovo kakih 15 tisoč Slovencev, ki več ali manj delamo in zaslužimo. Malenkostna žrtev bi bila, če bi vsak daroval pet pesov, in čez mesec dni bi lahko imeli svoj "Slovenski dom". Vsak dobro ve, da po lastni stroho, se čuti človek popolnoma drugačnega, takorekoč podvoji in potroji misli in pobude ter s potrjeno silo spreminja besede v dejstva.

Ob tem zgodovinskem dnevu morajo vsi predhodki odpasti. Vsaki je dolžan, da opusti vse pomisleke in pozabi na stare dogodljaje in nevesčnosti, naj se počuti vsak kot preroben in naj stopi s zaupanjem in veseljem temu zgodovinskemu dejstvu nasproti in naj si vcepi v glavo, da mora tudi on temu zgodovinskemu dejstvu z vso ljubeznijo in žrtvijo pripomoči.

Dolžnost vsakega Slovence in Slovenke je, da je prisoten pri tem zgodovinskem dogodku in da s svojo prisotnostjo in odobravanjem spodbudi sebe ter svoje rojake, da bo ta združitev res one sadove rodila, ki so mogoči in ki so tako potrebni ne samo za razvoj naše izseljenske skupnosti, marveč in to v prvi vrsti za našo ohranitev.

Zategadelj v nedeljo vsi na ustanovni občni zbor društva "Slovenski dom".

Srečko Stepančič

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

RESTAURANT RECREO "EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostor z vrtom, pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

ZBOR PROSVETE NA RADIO

Drugo nedeljo, dne 28. avgusta, bo zbor Prosvete spet nastopil na Jugoslovanski radio-ur. Nastopil bo z mešanico in moškim zborom ter bo izvajal več slovenskih in hrvaških pesmi.

KNJIŽNICA S.P.D. I.

Tovarišica Olga Maurič je darovala društveni knjižnici 18 knjig, za dar se ji najlepše zahvaljujemo.

Slovinci v Franciji se postavijo

Triglav ni samo najvišja gora Jugoslavije ampak "Triglav" je tudi najboljši jugoslovanski pevski zbor v Franciji. Da je to res, smo se ponovno prepričali dne 10. julija t. l. ko so tekmovala razna pevka društva iz Alzacije Lorene. Tekmovali so Francozi, Poljaki, Nemci in seveda tudi Slovenci niso hoteli zaostati. Nastopili so v krasnih slovenskih narodnih nošah pod vodstvom svojega priljubljenega dirigenta g. Rohra. Ko so odpele "eVneek narodnih pesmi" in "Buči morje Adrijsko", se ploskanje kar ni hotelo poleči. Takoj je bilo jasno, da ne bodo zasledili zadnjega mesta. Po tekmi so se zbrala vsa društva na prostem, da lepo proslave svoj praznik. Tudi ob tej priliki je nastopil "Triglav" burno pozdravljen. Izselj. učitelj Jankovič je v francoskem jeziku pozdravil vsa društva, organizirana v "Pevski zvezi Alzacija-Lorena", posebno pa člane "Triglava" in njegovega pevovodjo. Za njim je stopil na govorniški oder predsednik ocenjevalne komisije in razglasil potek tekmovanja. Kakor je bilo pričakovati, tako se je zgodilo: Slovenci so odnesli prvo nagrado. Pevsko društvo "Triglav" je čast in ponos Slovencev na tujem in lepo reprezentiralo svojo domovino Jugoslavijo.

Poleg "Triglava" smo bili veseli tudi "Deškega pevkega zbora" iz Stiringa. Da ste jih videli te ljubke dečke v lotriških nošah in slišali njih nežne glasove, Peli so v nemškem in francoskem jeziku. Uči jih isti pevovodja kakor naš "Triglav", to je g. Rohr. Kakor čujemo, namravajo iti prihodnje leto v Jugoslavijo in tam prirediti koncerte. Pri srčno pozdravljamo to misel.

Tudi ostala pevka društva so vsa lepo zapela, tako da so bili sodniki kar malo v zadregi, kako bi razdelili nagrade.

Želimo vsem tudi v bodoče veliko uspeha!

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postržba prvovrstna.

ENTRERIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25. letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59.0522 - Bs. Aires

ŠTORKLJA

V sredo se je štorklja zglasila ter prinesla Mariji Kralj, poročeni Vodopivec in njenemu možu Andreju, restavraterju "Evrope", ki sta oba doma iz Dornberga pri Gorici, lepo in zdravo punčko, kateri bosta srečna starša dala ime Nelida Adrijana.

Čestitamo!

OSEBNA VEST

Rojak Pintar Rudolf poroča, da je od poškodbe, ki jo je bil dobil lani, srečno ozdravel. To pojasnjenje iz razloga, ker se je bilo razneslo okrog, da je za poškodbami umrl.

RAZNE VESTI

1.250.000 nemških vojakov se je udeležilo velikih vojaških manevrov, ki so se vršile vzdolž češkoslovaške meje te dni. To so bile največje vojaške vaje, kar jih pozna svet.

Švicarskega zdravnika Zellvegerja, je nemška policija na Dunaju aretirala, ko je prišel tja, da se udeleži mednarodnega zdravniškega kongresa.

Potniško letalo, družbe Condor PP-Cat-Auhanga, ki je opravljalo pošto službo med Puerto Alegre in Belemom je padlo v zalivu Guanabara v morje. Vseh 9 potnikov se je potopilo, bili so vsi Brazilci, razen enega, ki je bil Nemec.

Znani letalec polkovnik Lindbergh in njegova žena sta se s letalom pripeljala kot turista v Rusijo, kjer bosta prisostvovala vojaškim letalskim vajam.

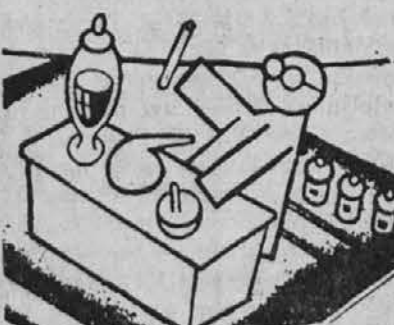
ZA DENAR SE BOJIJO

Kot poročajo nekateri londonski listi, je nastala v Nemčiji, vsled bojazni pred vojno, velika panika med ljudstvom. Mnogi so skušali svoje prihranke spraviti na varno v inozemstvo, pa jim je Hitlerjeva vlada kmalu prišla na sled ter prepovedala izvažanje denarja.

Tu pa so vsi dvignili denar na nemških bankah ter ga spravili na varno.

Francišek Hušpaur

DIPLOMIRANI LEKARNAR IN KEMIČAR

izvršnje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim starim klijentom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcom iz notranjosti dežele pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!

FACUNDO QUIROGA 1441

DOCK SUD

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

— Ne pozabi GARAY 3910 —

telefon 61-5384

BUENOS AIRES

POZIV NA ZDRUŽITEV "TABORA" IN "PROSVETE"

V NOVO DRUŠTVO

Cenj. rojak, član in članica!

V nedeljo dne 21. avgusta se vrši združitev "Tabora" in "Prosvete" ter obeni ustanovni občni zbor iz te združitve nastalega novega društva. Ta nov korak v naši buenosajreški koloniji naj bo tudi vzpodbuda k novemu stvarnejšemu delovanju za boljše bodočnost in napredek naše skupnosti in naj obenem privabi tudi ostale rojake v naše vrste, ki so dosedaj le od daleč sledili našemu delovanju. To delovanje pa naj bo odslej predvsem bazirano na gospodarskem polju, ki je tudi edina trdna podlaga za vse ostalo delovanje, ki bo zagotovila našo samostalnost in trajni uspeh našega dela v tujini.

Občni zbor se bo vršil ob 4 uri pop. v društvenih prostorih Prosvete v ulici Gral. Cesar Diaz 1657 s sledečim sporedom:

- 1) Pozdrav predsednikov obeh društev.
- 2) Kratko poročilo o dosedanjem delovanju obeh društev in razpust istih.
- 3) Pripravljalni odbor otvori ustanovni občni zbor novega društva in nato sledi čitanje pravil in kratka razprava o vsebini istih.
- 4) Volitev odbora.
- 5) Vpisovanje novih članov.
- 6) Slučajnosti.

Z upanjem, da boste vedeli pravilno ceniti ta dogodek, vas vljudno vabi in pozdravlja z rojaškim pozdravom

ODBOR "PROSVETE" IN "TABORA"

Nekaj misli o slovenskem izseljenstvu

Malo je narodov po svetu, ki bi bili številčno tako majhni, kot je slovenski. Prav malo pa jih je, ki bi imeli toliko manjšin in izseljencev. Od pihih dveh in pol milijonov Slovencev jih živi izven Jugoslavije 1.201.907, torej cela polovica! Pri reševanju manjšinskega in izseljenskega vprašanja gre v bistvu za eno samo stvar: kako dobiti stalno in močno organsko zvezo med člani istega naroda v domovini in tujini. Vsi kulturni narodi se globoko zavedajo važnosti tega problema in odgovornosti, ki jo imajo pred zgodovino, in se za njegovo rešitev ne strašijo nobenih žrtv. Kljub poraznemu stanju najdeš v tem pogledu pri nas toliko brezbriznosti, toliko grdega egoizma!

Da omejimo odtok slovenske krvi v tujino, je treba predvsem z zakoni urediti socialna vprašanja, izvesti obsežno agrarno reformo in preiti k izvršitvi velikih javnih del. S tem, da bomo mogli našemu človeku nuditi naš kruh, ga bomo privezali na domačo zemljo. Rešitev teh vprašanj je nujna tembolj, ker tuje države priseljevanje zaradi prevelike brezposelnosti lastnih delavcev vedno bolj otežkočajo in omejujejo.

Kar pa zadeva tiste, ki so si bili prisiljeni poiskati kruha v tujini, je treba predvsem izpremeniti obstoječi izseljenski zakon, ki je preokoren in ne ustreza sedanjim razmeram. V Ljubljani se morata ustanoviti izseljenski in manjšinski institut, ki naj ju vodijo priznani slovenski strokovnjaki in ki naj ju država podpira toliko, kolikor taka zaveza spričo svo je težke in odgovorne naloge potrebuje. Šele tista propaganda, ki bi izhajala od teh dveh uradnih ustanov, bo imela med ljudstvom zadosten uspeh, ker bo le ta — ne zasebna — mogla zavzeti potrebne dimenzije in doseči zadostno kvaliteto. Za nimanje za izseljence naj bi popu-

larizirale revije, bogato opremljene z znanstvenimi razpravami, statistiko, ilustracijami in poljudnimi spisi, prav tako predavanja v radiu, šolah in prosvetnih domovih; ko bo ljudstvo o tem dovolj poučeno, bo samo od sebe prispevalo, kolikor bo v njegovi moči. Slovensko izseljensko in manjšinsko vprašanje bomo mogli s pridom reševati šele tedaj, ko bo država storila svoje in ko bo postal problem naše krvi v tujini osebna bolečina prav vsakega Slovenca.

Nujno potreben je preokret naših izseljenskih društev v sodobnejšo, strokovno smer, dasi prosvetne strani ni zanemarjati. — Važna stvar je stalen stik z domovino. Ta je možen in potreben na več načinov. Prirediti je treba v radiu redne izseljenske večere s pestrnim sporedom, govori o naši zemlji, zgodovini, naših velikih močeh, recitacijami izbranih pesmi naših klasikov, narodno pesmijo in godbo. Oddajajo naj se za slovenske izseljence izključno iz Ljubljane in s slovenskim sporedom in to prvi iz narodnega ozira in pa tudi iz zgolj praktičnega, ker imamo v Ljubljani vedno in v bogati izbiri najboljših moči. Zadnji čas je, da se poveča radijska postaja v Ljubljani, in sicer za toliko, da je sosedne ne bodo megle prevpiti in da jo bodo mogli poslušati ne le Slovenci v Jugoslaviji, ampak tudi v Italiji in Nemčiji. Za prenose v ostali svet bi naj pridobili za posredovanje morda kako močno francosko postajo. Nadalje je treba pošiljati v tujino v večji meri slovensko knjigo, ne le nabožno in poljudno, ampak tudi leposlovno. Pri slednji je paziti na izbor in starost, da seznanimo naše v tujini z najnovejšim in najboljšim, ne pa da bi pošiljali knjige, ki smo jih izvele iz zaprašenih zabojev na podstrešju in so nam v napoto.

Organizirati bi končno treba letovanje izseljenskih otrok, hodisi iz diaspore ali iz tujine, v domovini, da se ogrejejo ob našem soncu in pri sluhnejo utripu naše zemlje. Prav tako bi bil potreben naš obisk v tujini, kar je pa za 99% naših ljudi nemogoče. Lažje izvedljivi so obiski naših onstran meja.

Približno iste smernice veljajo za reševanje manjšinskega vprašanja. Tu naj dodamo le, da je dolžnost države, paziti, kako se izvajajo določbe mednarodnih mirovnihih pogodb, in zastaviti ves svoj vpliv, če se kršijo.

Od vsega zgornjega imamo bore malo, ker skoraj vse naše dosedanje delo temelji na zasebni iniciativi. Skrajni čas je, da napravimo korak dalje, sicer bo naša brezbriznost hudodolmaščevana.

J. M.

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozihih.

CENE ZMERNE

TINO GASTA 5231

Villa Devoto

Rojaki! Poslužujte se samo onih bančnih zavodov, ki oglašujejo v našem listu!

Slovenci doma in po svetu

Trst in njegov židovski problem

Že lani so ortodoksni fašistični krogi in listi, med njimi v prvi vrsti "Regime fascista", glasilo nekdanjega generalnega tajnika fašistične stranke Farinaccijske, po nemškem vzgledu sprožili ostro kampanjo proti židom in še posebej proti židovskemu elementu v Trstu. Z njo so izžvali precejšnje razburjenje v židovskih krogih, vendar se oblasti niso dale zavesti na njihovo pot, ker je židovski problem v Italiji, kakor je to tržaški "Piccolo" objavil cel seznam židov v tržaških javnih službah ter na vodilnih mestih industrijskih, trgovskih in finančnih podjetij. "Piccolo" je kampanjo cremonskega lista odločno zavrnil z obelombo zaslug, ki so si jih pridobili tržaški židje za italijansko stvar ne le v času miru, nego tudi na frontah v zadnji svetovni vojni. Očitni je odgovor tržaškega lista, ki je last židovskega senatorja Mayerja, znanega italijanskega finančnika in bivšega državnega podtajnika v fašistični vladi, in ki ga urejuje Mussolinijev šolski tovariš in politični zaupnik Rino Alessi zalegal.

Poleg tega so se izkazale skrbi, ki so se pojavile po priključitvi Avstrije k Nemčiji, za bodočnost tržaške luke in njenega pomorskega prometa za docela utemeljene. Steer je nemška vlada zagotovila Trstu, da ne bo spremenila tarifnih ugodnosti, ki jih je dala Italiji nekdanja Avstrija, toda stvarno se te ugodnosti v bodoče zlepa ne bodo mogle izrabljati, ker bodo avstrijski les in industrijske proizvode kakor tudi rudo in kmečke pridelke Nemci sami nujno potrebovali in tudi porabili. Zaradi tega nikakor ni kazalo zares načeti židovskega problema v Trstu, ko se je treba osloniti baš na židovski element, ki morda edini še more vsaj nekoliko omiliti položaj in s svojimi trgovskimi zvezami vsa deloma zadržati pričakovano naglo nazadovanje tržaškega prometa, gospodarstva in sedanjega gmotnega položaja najširših ljudskih plasti vobče.

Zato je povsem nerazumljiv dogodek, ki se je pripetil v Trstu v začetku junija. Po mestu se je razširila vest, da je prefektorna konfinacijska komisija obsodila na 5 let pregnanstva znanega tržaškega židovskega industrijskega Josipa Eppingerja tovarnarja slaščic in bonbonov. Za konkretni razlog tega ukrepa ni bilo mogoče izvedeti. Pravijo, da je bil povod neki njegov telefonski razgovor z inozemstvom, pri katerem se je posluževal nekih nedopustnih izrazov in ki ga je tudi po svoji stvarni vsebini kompromitiral.

V tržaških židovskih krogih, ki so, sodeč po omenjenem seznamu Farinaccijskega glasila "Regime fascista", zelo vplivni, je izžvala konfinacija veliko vznemirjenje. Tržaški gospodarski krogi se sedaj boje re-

akeije, ki jo je pričakovati z židovske strani in ki bi bila nedvomno takega značaja, da ji oblast zlepa ne bi mogla do živga. Bojazen je toliko bolj utemeljena, ker bi v danem primeru Trsta ne pustili na cedilu samo italijanski politični prijatelji onstran severnih meja, temveč tudi tvorec njegove sedanje gospodarske moči in pravi stvoritelj njegove italijanske nacionalne ekspanzivne sile.

Te dni smo prejeli vest, da je vsled protizidovske kampanje, ki se je sedaj uradno začela v Italiji, podal ostavko tudi dosedanj tržaški župan Dr. Paolo Enrico Salem, ki je tudi židovskega pokolenja. Županske posle vrši sedanji podžupan Francesco Mareucci.

MUSSOLINI DELI NAGRADE ZA DVOJČKE

Nove nagrade za dvojčke so podelili v Julijski krajini. Ferdinand Paulič iz Cerkljske občine, oče šestih sinov, je prejel od Mussolinija nagrado 800 lir, ker se mu je družina povečala za dva člana istočasno. Ivan Špacapan iz Renč pa je prejel zaradi enakega dogodka 600 lir nagrade.

Še o drogovi za zastave

Ljubljana, julija. — Pred kratkim smo že poročali o postavljanju drog za zastave, novi akeiji, ki so jo lani sprožili krajevni fašistični prvaki v Kanalu. Sedaj se je njihova inicijativa za ta novi element fašistične propagande razširila tudi na Cerkljansko in po Vipavskem.

Že pred leti so se iz nacionalno-političnih razlogov in v okviru posebnih manifestacij postavljali visoki drogi za zastave na vseh glavnih prehodih čez mejo. Prvi tak drog je bil menda postavljen v Hotedršici. Sedaj so v Julijski krajini presadili idejo visokih drog za nacionalne zastave z meje v sredo vasi in trgov, da bi ne ljudi za mejo, nego predvsem domače prebivalstvo vedno znova spominjali na fašistično Italijo, in njen imperij.

Namera je bila, da je ljudstvo samo prispevalo vsa sredstva, ki jih je bilo treba za gradnjo umetniško izoblikovanih cementnih in kamenitih podstavkov za 20 in več metrov visoke droge, predvsem pa za velike trobojnice, ki bodo v bodoče vbrale na teh drogovi ob vsaki svečani priliki. Blagoslovitve teh drog se vršijo z velikimi manifestacijami. Ko so na Goriškem v juniju in zadnjo nedeljo blagoslovili prvo serijo teh drog, je skoraj vsem manifestacijam osebno prisostvoval goriški prefekt v družbi ostalih zastopnikov pokrajinskih oblasti. Nekaterih glavnih svečanosti so se udeležile tudi velike delegacije fašističnih organizacij iz vse bližnje in daljne sosesčine. V večjih krajih so svečanosti trajale po več ur, drugod, kakor n. pr. po vaseh okrog Kanala, se jih je zvrstilo kar 15 v pičlih 7 urah, in pri tem so se zastopniki oblasti, kakor poročajo listi, z avtomobili prepeljali še za celih 70 km daleč iz kraja v kraj.

Obenem z blagoslovitvijo teh drog so bile ponekod še druge svečanosti. Tako so v Gorenji vasi istočasno blagoslovili novo kapelo, v Ko-

privešču pri Kalu odkrili ploščo v spomin na financarja Cezarja Rastellija, ki je bil pred 8 leti od neznanec ubit, v Cerklnem odkrili spomenik vojakom, ki so padli v Abesiniji, v krajih, ki pripadajo črniški občini pa so otvorili novi vodovod. Kolikor je bilo mogoče zbrati podatke iz italijanskih listov, je bilo na Goriškem v zadnjih 5 tednih blagoslovljenih 25 drog za zastave, in sicer v Cerklnem, na Banjšici, v Piri na Soči, v Tomaževici pri Komnu, v Črničah, na Ravneh, v Selu, Gojačah, Kamnjam in Malovšah, v Potočah in Stari gori pri Dornbergu na končno preteklo nedeljo v Morskem, na Vrhu pri Kanalu, v Murovcih, Koprivšču, Levpi, Avčah, Bodrežu, Gorenji vasi, Ajbi, Doblarjih, Srednji vasi, Kambreškem in Ročinju.

V znamenju križa

Istra poroča: V soboto, 9. julija t. l. se je vršila svojevrsna proslava v kaneleji Sv. Srca v goriški škofijski palači. Nadškof Margotti je namreč tega dne blagoslovil 40 razpel, ki so jih nabrali duhovniki njegove škofije in ki so namenjeni vsem obmejnim oddelkom fašistične milice, "da bi se tako zbirali okoli znamenja krščanske vere vsi obmejni miličniki, katerim zaradi njihove nepretrgane in delikatne službe kakor tudi zaradi oddaljenosti njihovih postojank ni dana možnost, da bi zahajali v cerkev".

Slavnostni blagoslovitvi so prisostvovali komandant soške legije, komandant obmejne kohorte ter zastopniki častnikov in legionarjev.

Škof Margotti je v svojem nagovoru povzdigoval viteško nalogo obmejne milice ob jugoslovanski meji in požrtvovalnost v vzhodni Afriki in v Španiji padlih vojakov in miličnikov ter je na koncu izrazil željo, naj bi Kristusovo znamenje obmejne miličnike navduševalo za nove "slavnostne čine".

Nadškofu se je zahvalil poveljnik obmejne kohorte v imenu "črnih straž, ki so v službi na svetih mejah domovine".

Karla Šapla umrla

Nenadoma je umrla v Pragi 5. julija t. l. na praznik sv. Cirila in Metoda gospa Karla dr. Šaplova, soproga povsod priljubljene našega rojaka agrarnega inšpektorja dr. Antona Šapla v Ljubljani. Ta spoštovana ljubljanska narodna dama je bila po rodu iz naše nepozabne Gorice iz rodoljubne Draščekove družine in je sestra gospe Olge dr. Pucove.

Na Vidovdan je gospa Karla odpotovala s soprogom v Prago, da si ogleda sokolske slavnosti in razveseli s potovanjem po bratski Češkoslovaški. Po obisku "Prodane neveste" v Narodnem divadlu je nenadoma zbolela. Na zdravniški nasvet jo je gospod dr. Šapla spremljal v sanatorij Schneider, da bi jo operirali vsled vnetja slepiča, a žal podlegla je komplikacijam in po dnevem trpljenju umrla na mož-

ganski emboliji v največjo žalost vseh onih, ki so poznali njeno srčno plemenitost.

Gospa Karla je bila odbornica mnogih naših ženskih nacionalnih organizacij in se je udeleževala v naši narodni javnosti. Klub Primorsk, Atene, Kolo srbskih sester i. t. d. so zgubili agilno članico in odbojno, a primorski reveži požrtvovalno podpornico. Žalujemo soprogu, jokajoči gospe sestrji Olgi dr. Pucovi in vsem sorodnikom naše najiskrenejšje sožalje. Mir njene mu prahu v svobodni domovini!

PROBLEM KRUHA V ITALIJI

Kljub vsemu prizadevanju, da bi Italija postala neodvisna v pogledu žita in moke od inozemstva, se je ta lepa nada izjalovila. Dasi pravijo, da je žitna bitka uspela in da Italija ne bo uvažala žita, ker je v tem pogledu dosegla samostojnost, je pa vendarle "krušni" problem demantiral te vesti. Da obstoja ta problem, je že vsakomur znano, če je lekolikaj pokukal v Italijo. Pa tudi tega ni treba. V italijanskih listih pogosto bemo o kruhu. Tako je prišel neki list iz Julijske krajine dolg članek "Kako je mogoče zboljšati kakovost kruha". Že iz tega naslova samega je razvidno, da je kruh v Italiji slab. Marsikateremu je prišla nazaj v spomin aprovizacija v času svetovne vojne in kruh, ki je bil narejen vse prej kakor iz moke. Pred časom so se spotaknili tudi rimski listi ob kvaliteto italijanskega kruha (Lavoro fascista). Sedaj z nastopom avtarhije je postal problem še težji, kajti s primanjkanjem pšenice so morali dodajati kruhu razne primesi drugih mok, ki so bile več ali manj ponesrečene. Da se temu odpomore so se pričeli resno zanimati za zboljšanje kruha.

Pred kratkim so v Milanu napravili poskuse, o katerih pišejo v listih, da so se popolnoma posrečili. V kruh so stavili večje količine trde moke, pa tudi precejšnje količine drugih mok kakor ržene, koruzne, rižve, fižolove in krompirjeve moke. Ti odstotki variirajo od 5 do 20. Poleg tega so izdali še 10 zapovedi, kako naj se mešajo razne moke in kako naj se mesi in peče kruh iz te mešanice. Kakor pa smo že zadnjič pisali v našem listu se peki pritožujejo, da ne morejo iz te čudne moke mestiti kruha, ker se testo še predno pride v peč samo razleže in dobi kruh zelo čudno obliko in tudi poseben okus, tako da ga ljudje čeprav so lačni skoro ne marajo. Gospodinjje se pa pritožujejo, da ne morejo iz te moke izdelovati razne domače testenine, emoke in drugo.

Kar je najbolj zanimivo pri tem je, da so dali temu čudnemu kruhu ime "Pane dell'Impero". — Oj ubogi Impero, ki moraš tak kruh jesti...

TOČA UNIČILA CEL KOMPLEKS POLJA

Idrija, julija 1938. — Neurje, ki letos nikjer ne prizanaša, je obiskalo tudi naše kraje, zlasti pa vasi ob meji. Tako je prvo nedeljo v juliju toča uničila skoraj vse pridelke. Zla-

sti hudo so prizadeti kmetje iz vasi Novi svet pri Godoviču, ki imajo svoje polje čisto ob meji. Toča jim je popolnoma vse uničila, tudi salate nimajo več. Veliko milejše je bilo neurje v Godoviču in okolici. Naši kmetje bodo utrpeli precejšnjo škodo.

OBILNA LETINA GROZDJA SE OBETA NA VIPAVSKEM

Gorica, julija 1938. — Kljub muhastemu spomladanskemu vremenu, ki ni obetalo, da bi nam letošnja letina kaj prida obrodila, in proti vsejemu pričakovanju bo letošnji pridelek grozdja prav obilen. Vinogradi so vsi bujni, trte pa obložene z grozdi, da jih komaj vzdrže. Le kam bo s tolikim vinom, ko je ponekod vsepolno še starega v zalogi. Če ne bo kakšnih posebnih vremenskih neprilik, bodo letos naši Vipavci morali poiskati vse stare bednje, da bodo lahko ves pridelek spravili domov.

AVTOBUS SE JE ZALETEL V ZID

Trst, julija 1938. — V ulici F. Severo se je zaletel v zid avtobus, ki je prihajal s Krasa. Ko je namreč šofer opazil pred seboj nekega pešca, je napravil oster ovinek, da bi se izognil nesreči, pri tem pa je povzročil morda še večjo nesrečo in zadel ob zid. Zaradi tega so bili ranjeni šofer in nekaj potnikov. 49 letna Katarina de Giulis z Reke je bila ranjena po hrbtu, obrazu in na levem kolenu. Šofer Ivan Klapič se je ranil na čelu in po obrazu. Trgovca dr. Oskar Matkovič z Reke se je ranil na nosu. Delavec Matej Nadulo z Reke se je lažje ranil na roki. Težje pa je bila ranjena Marija Mandić iz Trsta, 19 letna privatna uradnica, ki je bila ranjena po trebuhu in stegnih in je bila prepeljana v bolnišnico. Marija Tomašič iz Novega grada v Istri pa je bila ranjena na nosu in se bo morala zdraviti dva tedna.

KRAŠKE JAME

V dobi po vojni se je raziskovanje kraških tal od Trnovskega gozda pa vse do Sueznika znatno ojačilo in razširilo. Podzemne kotline so postale važen faktor ne le za razvoj tujskega prometa na Krasu, nego še prav posebno v nekem drugem pogledu.

Pred vojno je bilo na omenjenem kraškem področju znanih in deloma raziskanih nekaj preko tisoč jam. Vendar je bilo v tujskoprometnem oziru glavno delo že opravljeno. Postojnska, Skočjanska in še nekatere druge manjše jame so bile že skoraj docela urejene in adaptirane za tujski promet. Dosegle so svoj sloves in svoje rekorde glede lepote in obiskovalcev.

Po vojni pa sta se, kakor poroča "Piccolo" v eni izmed svojih poslednjih izdaj, posvetili raziskavanju jam z vso vmeno tržaški planinski družbi "Alpina delle Giulie" in "XXX Ottobre", ki so ju pri tem izdatno podprle civilne in vojaške oblasti. Te so, pravi list, spoznale pomen kraških pojavov in general Italo Gariboldi je že pred leti, ko je še

ROJAKI
NE POMISLJAJTE DOLGO
Vporabite priliko
KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"
Vam nudi najboljše angleško
blago (SUPERLAN)
Površnik, obleka
SAMO ZA \$ 75.—
Hlače fantazija \$ 8.—
STANISLAV MAURIČ
DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Ladijske vozne listke
za vse parobrodne družbe dobite pri nas po najnižji ceni.
K a b i n o
zagotovimo vsakemu potniku brezplačno.
VPOKLICNE KARTE PO ZELO
ZNIŽANIH CENAH.
CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

kot polkovnik služboval v Trstu, dal največji impulz speleološkemu delovanju obeh organizacij, ki so ju do bro preskrbeli z vsemi sredstvi in tehničnimi pripravami.

Že leta 1926, poroča list nadalje, je naraslo število raziskanih jam na 2.146, v zadnjih letih pa celo na 3.500. Očitno pa vse delo še zmerom ni opravljeno. V poslednjem času je nastalo med jamarji mrtvilo. General Gariboldi pa se je pred tedni vrnil v Trst in prevzel poveljstvo tržaškega armijskega zbora. Verjetno je, da se bo raziskovanje jam po Krasu sedaj nadaljevalo z novo vneto.

Drobne vesti iz naših krajev

Gorica. — V trnovskem gozdu so našli mrtvega Josipa Priveca iz Trnovega, starega 70 let, po pokličenju gozdarja. Domnevajo, da ga je zadela kap.

Trst. — Jeremija Pahor, star 19 let, je pri kopanju nerodno skočil v vodo in zadel ob splav. Zadel je več težkih ran po obrazu in po hrbtu.

Pula. — V Raši je utonil 32-letni rudar Ujčić Mihael iz Ilirske Bistrice. Vozeči se kraj vode na biciklu, zadela ga je sončarica in padel z biciklom vred v vodo in utonil.

Banjšica. — Pred kratkem so postavili v vasi velik drog za zastavo. Otvoritev je bila kar najbolj svečanostna in prisostvovala so najvišje oblasti goriške pokrajine s prefektom na čelu. V govorih so povdarjali naklonjenost režima do ljudstva.

Il. Bistrica. — V začetku preteklega meseca je bilo v Il. Bistrici veliko zborovanje ki ga je organizirala zveza poljedelskih delavcev. Zborovanju je prisostvoval tudi prefekt. Po poročilih in govorih so bile razdeljene nagrade.

Trst. — Z rešilnim avtom so odpeljali v bolnišnico Terezo Milčič. Ko je kupovala na trgu, jo je zadela sončarica.

POKOJNINSKI ZAVOD V BEOGRADU SAMOSTOJEN

Pokojninski zavod v Beogradu je začel samostojno poslovati s 1. avgustom letos. Do sedaj je ljubljanski zavod vodil vse poslovanje za novo ustanovljene pokojninske zavode, dokler ni bil osnovni material pripravljen. Beograjski zavod bo v kratkem poslal vsem delodajalcem in uslužbenecem okrožnice, v katerih jih bo v kratkem pozval, naj se odzove v vseh zadevah obračajo na novi zavod v Beogradu. Kdaj bo začel samostojno poslovati še zagrebški zavod, ni znano. Kakor se čuje, sarajevski zavod, ki je bil z novim zakonom ustanovljen, še ne bo začel samostojno delati, ker so na merodajnih mestih začeli misliti na velike stroške uprave, ki bi pogoltnili večji del prispevkov malega zavoda, kakor je sarajevski. Zdi se, da bo osamosvojitve sarajevskega zavoda še vedno predmet razprav in računov.

HRVATJE IMAJO STRAH PRED ŽIVINSKO BOLEZNIJO

Strah pred epidemijo sliovke in parkljevke se je prijel Zagrebčanov, ko so slišali, da se je ta bolezen z izredno naglico razširila pri živini. Zaradi tega je priredil vsenčiliški profesor dr. Hupbauer predavanje, v katerem je pokazal, da obstoji za ljudi prav majhna nevarnost okužbe. Oboleti utegnejo hitreje otroci, pa še tisti le takrat, če prihajajo v

ZA ŠKOFIJSKO SEMENIŠČE V TRSTU

Nadškof Margotti, ki že poldrugo leto upravlja tržaško in koprsko škofijo, je dal pred meseci pobudo, da bi se v Trstu ustanovilo posebno semenišče. Tako bi število semenišč v Julijski Krajini naraslo na štiri. Te dni je nadškof izdal poziv, v katerem pravi, da bi novemu škofu Santinu, ki bo pričetkom septembra prevzel posle ordinarija obeh škofij, rad izročil vsaj že nekaj sredstev v ta namen. Sam je za novo semenišče prispeval 1000 lir.

Gorica. — Za generalnega ravnatelja goriške mestne hranilnice je bil imenovan dr. Emilio Furlani, član direktorija goriške pokrajinske fašistične zveze. Furlani je bil pred 18 leti med D'Annunzijevimi legionarji na Reki.

Gorica. — Pretekli terek se je pripetila 17-letnemu Karlu Srebrniču iz Gorice huda nesreča. V družbi nekaterih tovarišev se je kopal v Soči. Pri nekem skoku v vodo je z glavo zadel ob pečino pod vodo. Njegovi tovariši so ga nezavestnega in vsega oblitega s krvjo rešili iz reke, v kateri bi drugače nedvomno utonil. Prepeljali so ga v goriško mestno bolnišnico, kjer so zdravniki dognali, da si je prebil lobanjo. Njegovo stanje je zelo resno.

Gorica. — Pred goriškim vojaškim sodiščem v Gorici se je moral kakor poroča "Gazzettino", pretekli ponedeljek zagovarjati 20-letni Ivan Weinberger iz Mirna, ki ga je prijavilo poveljstvo "soške" legije fašistične milicije, ker ni redno zahajal k predvojaškim vajam. Obsojen je bil na globo 300 lir ter na poravnava vseh sodnih stroškov.

Trst. — Umrli so: Lampe vd. Brežič Frančiška 74 let, Tabak vd. Beligoj Zofija 82, Sosič Ida 24, Tomšič vd. Bedevčič Ivana 76.

neposredni stik z obolelo živino. Bo lezen se prenaša lahko z mlekom, če ga ljudje uživajo neprekuhanega, pa je tudi ta nevarnost manjša, ker bolne krave ne dajo v časo obolelosti nobenega mleka. Šele po končani krizi dajo nekaj mleka, vendar pa je to mleko neužitno že na pogled. Mleko ima rjavkasto barvo, je slazasto, po okusu pa grenkasto. Le ena nevarnost obstoji v tem, če ena in ista oseba molze bolno in zdravo kravo in pri tem z rokami prenaša klice bolezni. V tem pogledu pa oblast preprečuje širjenje bolezni s tem, da prepoveduje izvoz mleka iz krajev, kjer se je bolezen pojavila. Večkrat se zgodi, da parkljevko in sliovko prenašajo starejši ljudje, pa oni ne obole, temveč le živina, s katero pridejo v stik.

PRIJAZEN SPREJEM ANGLEŠKIH MORNARJEV V JUGOSLAVIJI

Angleške mornarje, ki se nahajajo v naših pristaniščih, prebivalstvo povsod nad vse prijazno sprejema. Poveljnik angleškega sredozemskega brodogovja admiral Dudley pa kot strasten lovec obiskuje bližnje kraje. Zadnjič je šel loviti postrvi na Plitvička jezera, potem pa so ga popeljali tudi v bližnje gozdove na lov na srne. V Šibeniku je bilo v času njihovega bivanja več prireditev, med drugimi tudi ognjemet, ki so ga priredili Angleži na svoji ladji "Impre-

pid". Šibenško pristanišče je sedaj skoro polno, kajti poleg angleških bojnih ladij so usidrale tamkaj tudi italijanske ladje. Oddelku italijanskih ladij poveljuje viceadmiral Ricardi. S podobnimi slovesnostmi kakor v Splitu in Šibeniku, so sprejeli in počastili angleške mornarje tudi v Crikvenici.

Egiptska kraljica obdarovala dva naša kapitana

Dva dalmatinska kapitana je obdarovala egiptška kraljica-mati. Kraljica se vozi z ladjo "El Nil" po Sredozemskem morju, te dni pa je obiskala Dubrovnik. Na tej ladji se nahajata v službi tudi dva Dalmatinca, kapitana ki ju je kraljica za njuno vzorno delo nagradila vsakega z zlato uro.

LOV NA MEDVEDE

Medvede, ki so prizadejali kmetovalcem v okolici Sarajeva toliko škode, so začeli preganjati. Kmetje so si pri okrajnem glavarstvu izposlovali dovoljenje za lov na to zverino in priredili že nekaj pogonov. Sreče zaenkrat še niso imeli.

Posrečena operacija na možganih

Zanimivo operacijo na možganih je izvršil zdravnik dr. Slobodan Matić iz Novega Sada. Delavec Stajčić je začel silno bolečine v glavi in se oglasil pri zdravniku Okrožnega urada, ki mu je dal izravnati nekaj gnilih zob. Zdravnik je bil mnenja, da izvirajo vse bolečine iz vnetja zob. Ker je delavec tudi poslednjič hude bolečine, se je ponovno zglasil pri zavodovem zdravniku. De ležen je bil usode že mnogih, kajti zdravnik ga je nagnal domov kot simulant. Nato se je delavec zglasil pri zasebnem zdravniku, ki je pa ugotovil vnetje možganov ter Stajčića sklenil ozdraviti z operacijo. Odprl mu je glavo, očistil možgane gnoj in spet vse zašil. Vnetje možganov je povzročilo zastarelo vnetje notranjega ušesa. Operacija se je izvršno posrečila. Dr. Matić bo o svojem uspehu poročal na zdravniškem kongresu v Parizu.

VOLKOVI V BIGRENICI POKLALI OVCE

47 ovac so volkovi raztrgali v eni noči v Bigrenici pri Čupriji. Ponoči ko kmeta ni bilo v bližini staje, so volkovi vdrli v stajo in poklali vseh 47 ovac, ki so bile notri. Kmet jih je zjutraj našel že vse mrtve ter mu ni preostalo drugega, kakor da je živali odril, kožo prodal, meso pa zakopal. Strah pred volkovi se je zaradi tega polastil vseh drugih kmetov, da so začeli prirejati pogone na krvo-lučne volkove.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpuhi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultraviolečni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevralgije, izguba spomina in sibiost. REVMAZEM: kila, nadna, gota, sibiost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, sibiost pljuča. ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. CREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje za jamčeno. — Ugodno tedensko in mesечно plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno plačevanje.

Rivadavia 3070 PLAZA ONCE

JUGOSLOVANSKA TRGOVINSKA BILANCA PASIVNA

Jugoslovanska trgovinska bilanca pasivna za celih 257.98 milijonov dinarjev. V tem razdobju je bilo izvoza za 2.387.64 milijonov dinarjev, medtem ko ga je bilo lani v istem času za 2.820.64 milijonov dinarjev. Uvoza pa je bilo v prvih šestih mesecih letos za 2.645.61 milijonov dinarjev, a lani ga je bilo v isti dobi za 2.520.55 milijonov dinarjev. Izvoz je v tem razdobju močno padel, nasprotno pa je narasel v primeri z lanskim prvim polletjem uvoz. Sicer pa je običaj, da je trgovinska bilanca pri agrarnih državah v prvem polletju pasivna, ker gre žito šele v drugi polovici leta. Le lani je bilo nekoliko drugače, ker smo še v prvih mesecih izvozili velike količine zita v Francijo. Vrednost izvoza pa se je zmanjšala tudi zato, ker so se surovine pocenile.

Slovenski učenjak umrl v Zagrebu

V Zagrebu je umrl slovenski učenjak dr. Avgust Mušič, bivši profesor na zagrebškem vseučilišču in član Jugoslovanske akademije v Zagrebu. Dr. Mušič se je rodil ob Krki na Dolenjskem, študiral je gimnazijo v Novem mestu, a vsenčilišče v Zagrebu. Kot gimnazijski profesor je začel svojo kariero v Zagrebu, dokler ga niso kot strokovnjaka za klasične jezike poklicali na tamkajšnje vseučilišče. Dr. Mušič je vse življenje deloval v Zagrebu in bil tvoren član vseh hrvaških kulturnih prizadevanjih. Zapustil je za seboj obsežno znanstveno delo, največ iz poprišča grške književnosti in hrvaške slovnice. Dr. Mušič je dopolnil 82 let svojega življenja, ki se je bil sicer vedno čutil Slovenca, bodi ohranjen nad vse časten spomin.

NA POGORIŠČU KOLARCA BODO ZGRADILI MODERNO VAS

Moderno, in higiensko urejeno vas bodo zgradili na pogorišču Kolarca pri Križevcih, kjer je konec julija divjal strašen požar, ki je uničil hiše sto ljudem. Zagrebško časopisje je začelo pozivati hrvaško prebivalstvo na pomoč, toda prispevki prihajajo v skromnih zneskih, da bo še mnogo pozivov, da bodo zbrali primeren denar, s katerim bodo postavili vzgledno vas, urejeno tako, da bo služila vsem za primer zdrave in z vsem preskrbljene naselbine. Gradbeni material za zidavo novih hiš bo vlada podarila kmetom v Kolarcu na Hrvaškem. Poleg živila je banska uprava savske banovine podarila pogorelcem tudi 20.000.— din. Rdeči križ iz Beograda pa je dal le 10 jurjev.

TOČA NAPRAVILA V DONAVSKI BANOVINI VELIKANSKO ŠKODO

Okrog 40 milijonov dinarjev škoda je povzročila toča v zadnjih časih v donavski banovini. Ti oškodovanci so toliko na boljšem, ker tam že posluje zavarovalnica za primer vremenskih nezd, ustanovljena na iniciativo in s podporo banovine. Kmetje so precej redno plačevali svojo premijo, tako da je zavarovalnica nabrala do sedaj do 60% vseh premij. Ker pa izplačuje oškodovancem le tretjino iznosa, za katerega je bil kmet zavarovan, ima zavarovalnica dovolj sredstev v blagajni ter bo začela sredi prihodnjega meseca zavarovancem nakazati zavarovalnino. Za najnujnejše primere, kjer je pomoč takoj potrebna, pa bo zavarovalnica podeljevala predjume.

pred dnem, ki je določen za izplačilo. Tudi pri nas bi bilo kaj takega treba, saj nas zadnja leta redno obiskujejo podobne neizgode.

PRIZAD DAJE IZVOZNIKOM SADIJA PREMIJE

Premije na izvoz sadja podeljuje Privilegirana izvozna družba ali kratko PRIZAD. Na 100 kilogramov izvoženih jabolk ali grozdja daje družba 25 din premije, a na 100 kilogramov sliv 10 din. Jabolk bodo smeli izvoziti v Nemčijo 1700 vagonov. Izvozna dovoljenja podeljuje Prizad.

PARKLJEVKA IN SLINOVKA PO HRVAŠKEM SE ŠIRI

Slinovka in parkljevka se še nadalje naglo širita po Hrvaškem. Sedaj poročajo o okužbah v Podravini. Šte vilo obolele živine se stalno večja, zaradi česar so oblasti prepovedale vse živinske sejme. Kljub nevarnostim, ki groze prebivalstvu in škodi, ki jo boleznij povzročajo, pa ljudje niso nič kaj zadovoljni s strogimi ukrepi oblasti.

Angleški pisatelj v Jugoslaviji

V Dalmaciji se mudi te dni znani angleški časninar in pisatelj ter velik prijatelj Jugoslavije Seaton Watson. V Splitu se je Watson oglasil pri kiparju Meštroviću in pri svojih znaneih, bivšem poslaniku Tresić Pavčiču in dr. Tartagliji. Ogledal si je znamenitosti Splita, Meštrovičev mavzolej in cerkev, ki jo grade v spomin na hrvaškega kralja Zvonimira. Obiskal je tudi Šibenik.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je 28. julija dopoldne odplul na ladji "Petka" iz Splita v Južno Dalmacijo. Pred svojim odhodom je obiskal v Meštrovičevem dvorcu znaneega angleškega publicista Seaton Watsona, ki biva nekaj dni pri kiparju Meštroviću in se z njim dve uri pogovarjal. Kmalu po Stojadinovićevem odhodu se je odpeljal s potniškim parnikom v Dubrovnik tudi Watson. V Dubrovniku pripravljajo Stojadinoviću približno enak sprejem kakor v Splitu. Finančni minister Letica, ki je spremljal do Splita dr. Stojadinovića, pa se je iz Splita odpeljal v Beograd.

Jugoslavija vodilna država v Evropi v proizvodnji zlata

Proizvodnja zlata v naši državi se je zadnja leta močno dvignila. Strokovnjaki sodijo, da bode v jugoslovanskih rudnikih v enem izmed prihodnjih let pridelali že 3000 kilogramov zlata. Največ zlata daje rudnik Bor, in sicer 1811 kg. Okrog 100 kilogramov zlata pa pridobe pri nas letno iz raznih rek. Jugoslavija bo kmalu vodilna evropska država pri proizvodnji zlata.

UVOZ STROJEV V JUGOSLAVIJO SE JE POVEČAL

Uvoz strojev in kovinskih naprav v našo državo se je v letošnjem prvem polletju močno povečal. Letos smo jih uvozili za 332 milijonov dinarjev, lani ob istem času pa za 156.7 milijona dinarjev. V odstotkih izraženo smo v prvem letošnjem polletju kupili za 11.7% strojev več kakor lani v istem času. V podoben razmerju se je povečal tudi izvoz proizvodnih strojev.

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINI

KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

NABIRANJE KORALOV V DALMACIJI

Korale so začeli spet nabirati ribiči iz otoka Zlarina, ki ima v tem pogledu edini že svojo veliko tradicijo. Do sedaj so lovili korale pri otokih Žirju in Ugljenu in jih nabrali kakih 30 kg. Naslednjega leta se bodo postopili pri otoku Korčuli.

SIJAJEN USPEH SLOVENSKIH PLESALCEV

Sijajen uspeh sta v Münchenu imela slovenska plesalec, umetnika Pino in Pia Mlakar, pri izvajanju Beethovnovga baleta "Prometejeva bitja". Z njima je nastopil tudi zagrebški plesalec Haršo, ki je z Mlakarjevima nastopil tudi v Ljubljani pri predstavah Lhotkovega baleta "Vrag na vasi". Vse nemško časopisje poroča o izrednem uspehu Mlakarjev in hvali njuno visoko umetnost. Tudi drugi večer sta Mlakarjeva z enakim uspehom nastopila v Straussovem baletu "Dan miru".

Bajna noč v Kotor-skem zalivu

"Čarobno noč" so priredili na čast predsedniku vlade dr. Stojadinoviću 29. julija zvečer v Kotorškem zalivu. Živi ognji so plamteli na Lovčenu, ki so ga obkrožali ognjeni veneci, kakor tudi nekoliko nižje ležeče mestice Pestingrad. Pristanišče se je kopal v morju luči, a hiše v mestu so bile obrobene s tisočimi žarnicami. Na obali je bil slavalok, koder so bile žarnice razvrščene v obliki črk ZMS (živel Milan Stojadinović). Iste začete črke iz žarnic so nosile tudi neštivilne ladje, ki so bile vse razsvetljene s svetilkami. Prav tako sta bili svečano razsvetljeni tudi dve potniški ladji. Na obali in na ladjah je bilo polno Kotorčanov, ki so viharo vzklikali predsedniku vlade. Nasproti "Petki", ki je odplula proti Breznogovu, je priplulo 60 ribiških ladij, ki so bile vse krasno okrašene. Ves Kotorški zaliv je bil ena sama velika luč. Mnogi tuji turisti so opazovali in se divili temu krasnemu prizoru.

Kralj Peter II. pokrovitelj proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru

V Mariboru pripravljajo za 14. in 15. avgusta velike narodne slovesnosti, ki imajo poseben značaj v tem, da bodo potekale na severni meji države. To bo prosla slovenskega Maribora in Stajerske, obenem pa naj-slovesnejša proslava 20-letnice Jugoslavije. Iz Beograda je prispela ponosna vest, da je pokroviteljstvo nad vso to proslavo prevzel Nj. Vel. kralj Peter II. Vse iskrene državljane je ta vest napolnila s ponosom in so hvaležni knezu namestniku, da je blagovolil to pokroviteljstvo odobriti.

"Dom umetnosti in Moderne galerije" v Ljubljani

RODBINA HRIBARJEVIH PRI-SPEVALA K STROŠKOM 3 MILIJONE DINARJEV

V kratkem bo razpisana licitacija za zgradbo "Doma umetnosti" in "Moderne galerije" v

Ljubljani. Zgradba tega poslopja pa je pomembnejša še zato, ker je to po dolgem času prva javna zgradba, ki se bo gradila tudi s privatnimi prispevki. Rodbina Hribarjevih je po svojem zastopniku dr. Izidorju Cankarju bivšemu univerzitetnemu profesorju in sedanjem pooblaščenemu ministru in poslaniku kraljevine Jugoslavije v Buenos Airesu prispevala k gradbenim stroškom 3 milijone dinarjev. Je to po dolgem času pri nas zopet lep zgled mecenstva, ki naj bi našel še posnemovalcev. Banovina bo dala za zgradbo potrebno parcelo ob Tivolskem parku in Bleiweisovi cesti, ki je gotovo najlepša stavbna parcela v Ljubljani. Ker bo zgradba galerije zahtevala okrog 4 in pol milijona dinarjev bodo Hribarjeva dravske banovine, Mestna hranilnica ljubljanska in Mestna občina ljubljanska dodale še manjša denarna sredstva. Prav verjetno je, da bo moderna galerija dograjena še v letošnjem letu.

PLAVALNO TEKMOVANJE NA BLEDU

Konec julija je bilo na Bledu plavalno tekmovanje med jugoslovensko in italijansko državno reprezentanco. Jugoslovansko moštvo je zmagalo z razliko 1 točke. Pri tekmovanju so nekateri jugoslovanski plavalci plavali boljše, kakor pa so priznani državni rekordi.

"VEČERNIK" NEODVISNO GLASILO

Z avgustom je mariborski "Večernik", ki je prešel v roke Adolfa Ribnikarja začel izhajati. kakor piše kot neodvisno in nestrankarsko glasilo. Iz uredništva Večernika pa sta odšla dr. Fran Vatovec in Reja Slavko. Oba je prevzel Jutro v svojo mariborsko podružnico.

TABORI PO SLOVENIJI

V nedeljo 31. avgusta je bilo po Sloveniji zopet lepo število taborov. Najbolj mogočen je bil tabor v Šotanju, katerega se je udeležilo 8.000 zborovalcev, katerim sta govorila ministra dr. Korošec in dr. Krek. Na taboru je množica navdušeno manifestirala za kralja, kneza namestnika, močno Jugoslavijo in na svoje voditelje. 6000 ljudi je isti dan bilo navzočih pri blagoslovitvi prosvetnega doma v Komendi, kamor sta dopoldar prišla minister za socialno politiko dr. Cvetković in ban dr. Naflačen. Popoldne sta slovesnost počastila s svojim obiskom tudi ministri dr. Korošec in dr. Krek. Prišel je tudi škof dr. Rožman. — Na Dolenskem je bil v št. Rupertu lep tabor ob 30 letnici prosvetnega društva in v proslavo 20 letnice Jugoslavije. — V Hotedršici ob italijanski meji je bil slovesen obnoven tabor, katerega je popoldne obiskal minister dr. Krek.

POŽAR V EHRLICHOVI PREDILNICI

30. julija je v magdalenskem predmestju zvečer začela goreti Ehrlhova predilnica. Velikansko poslopje je zgorelo, gašenje pa so najbolj ovirali radovedneži, katerih se je zbralo nad 5.000. Red so morali delati stražniki, orožniki in končno so prišli na pomoč še vojaki. Sreča v nesreči je to, da glavni obrat ni postal žrtev plamena.

DAR MUSSOLINIJA

Mussolini je daroval 500.000 lir za pospeševanje olivne kulture v Istri. Denar je prejel "Nacionalni odbor za poljedelski kredit" in je predvsem namenjen za izboljšanje pogojev ter za pospeševanje pridelovanja oliv.

SOLNČARICA POVZROČILA VEČ SMRTNIH SLUČAJEV V TRSTU

Zaradi neznosne vročine, ki je vladala v zadnjih dneh v Trstu, je bilo precej smrtnih primerov zaradi sončarice. Po zadnji nevihti in neurju v nedeljo 24. t. m. zvečer pa se je ozračje vendarle nekoliko shladilo. Zaradi nevihte ni bilo posebnih škod, tudi v vinogradih ne.

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

ZANIMIVOSTI

Zanimiv domač izum

Zanimiv razgovor smo imeli z g. Lujom Pongracem, ki si je pridobil že sloves kot zelo podjeten jugoslovanski iznajditelj. Lani smo opisali zelo praktične šotore, katere je izumil on in ki so bili razstavljeni v velikem številu na letošnjem velesojmu. Prav lepo priznanje so mu dali med drugimi sam ministrski predsednik dr. Stojadinović, ki je kupil 1 šotor, prometni minister dr. Spaho, ki je kupil 2 šotora, ter razne druge ugledne osebnosti, kakor knez Windischgrätz itd. G. Pongrac je sedaj v Ljubljani demonstriral popolnoma drug izum, ki je vreden vse pozornosti, saj je s tem upesničena davna želja človeške družbe, namreč tak dežnik, ki je zločljiv in ki ga more dana spraviti v ročno torbico, gospod pa v žep. Do sedaj so obstajali dežniki, ki se dajo zviti v obliko palice, ali pa v večji zavoj, g. Pongrac pa je konstruiral dežnik, ki je v zavitem stanju dolg 14 cm, širok 9 cm in debel 3 cm. Ženski dežnik pa je širok le 8 cm. Dežnik je tehnično popolnoma dovršen in tudi, kadar je moker, se da spraviti v zavojček, ki ga more lastnik ali lastnica gladko spraviti v žep ali v torbico. Do sedaj so bili taki zločljivi dežniki po 48 do 68 dkg težki, mnogo večji in manj pripravi. Pongracjev žepni dežnik pa je težak le 32 dkg, damski pa 27 dkg. Dežnik se da v trenutku zaviti in v trenutku zopet razviti. Sliče na iznajdbo sicer že poznamo, so pa do sedaj predstavljale le neuspele poizkuse. G. Pongrac namerava svoj izum še izpopolniti ter je zelo verjetno, da se bo kje v Jugoslaviji osnovala industrija takih dežnikov, enako kakor se je osnovala industrija Pongracjevih šotorov. G. Pongracu k njegovemu praktičnemu izumu čestitamo!

LEPA NAGRADA ZA POŠTENOST

Ameriški inženir Dik Norvik je bil znan po svoji poštenosti že v mladih letih. Ko je postal inženir, je ostal dolgo brez dela in zaslužka.

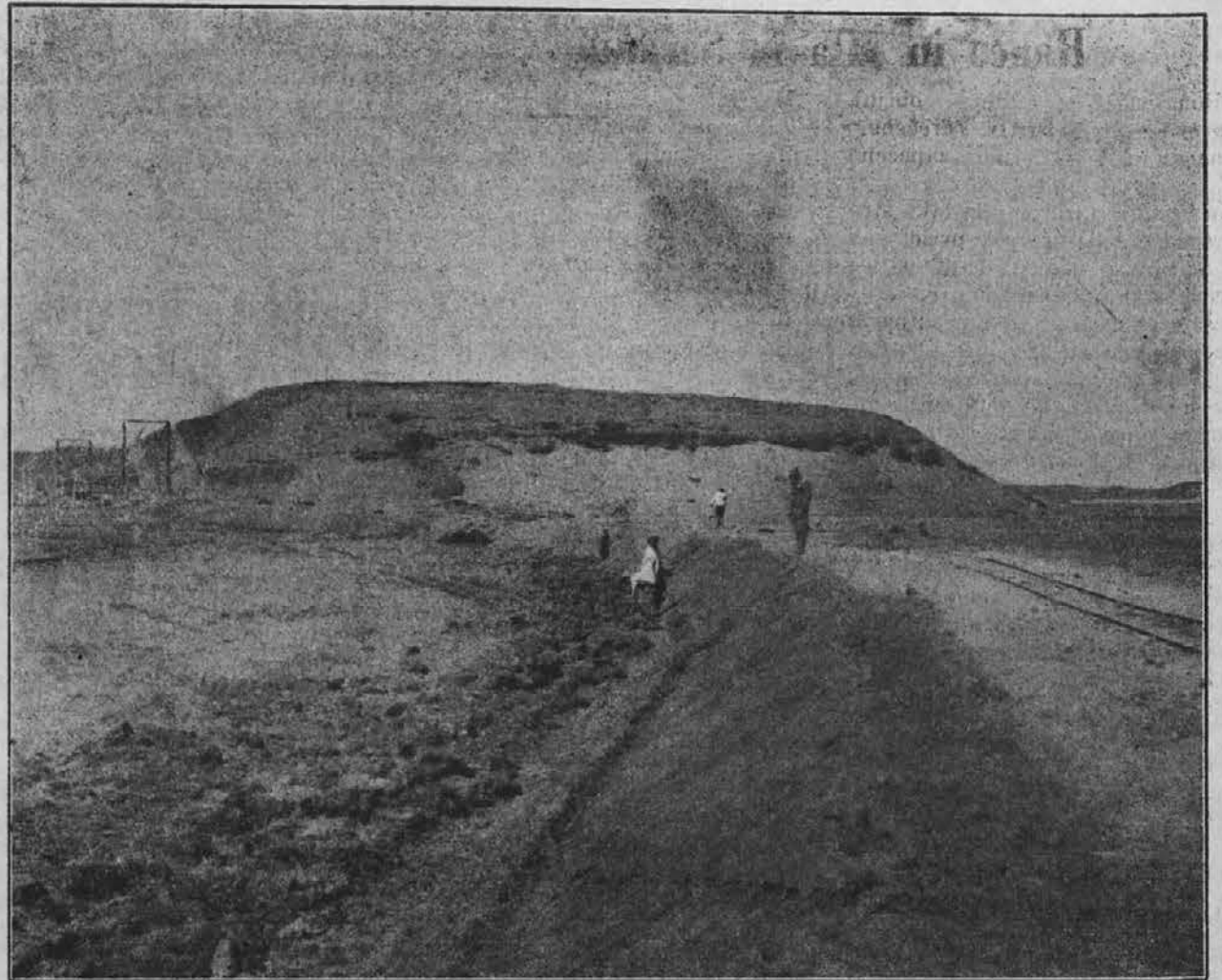
Nekega dne je ves zamišljen hodil po ulici — in nenadoma opazil na tleh denarnico. Dvignil jo je. V njej je bilo celo premoženje! A tudi — ime, priimek in naslov lastnika.

Dik Norvik se ni prav nič obotavljal. Takoj je krenil v najdeniški urad in izročil najdeno denarnico. Tam so ugotovili, da je lastnik denarnice bogat tovarnar. Ko je tovarnar izvedel, kdo je pošten najditelj, ga je poklical k sebi. Sprejel ga je v službo in mu dal bogato plačo. Dik Norvik je kmalu postal rajnatelj tovarne in dobro se mu je godilo.

Nedavno je bogati tovarnar umrl in zapustil vsa svoja premoženja Diku Norviku. V testamentu je med drugim napisal:

"V življenju sem srečal samo enega pravega človeka. To je bil

Tudi v provinci Jujuy so naši delavci

Dik Norvik. Njemu zapuščam vse, kar imam. Vem, da bo moje premoženje prišlo v prave roke."

Tako je bil pošten najditelj bogato poplačan za svojo poštenost.

Zvesta služabnica

Dvajset let bo kmalu od kar so leta 1919 na Madžarskem zavzeli oblast boljševiki pod vodstvom Bela Kune. Medtem se je bila Slovaška odeepila od Madžarske ter se priključila Češki v entno narodno državo. Da bi Bela Kun doma na Madžarskem svoj položaj nekoliko okrepil, se je hotel nasilno polastiti Slovaške in jo znova priključiti Madžarski. Nastal je iz tega nov vojni pohod nad Slovaške, ki pa so se branili. Vse slovaško civilno ljudstvo je držalo s českoslovaško armado, zaradi česar so boljševiki hudo razsajali med Slovaki, kjer so zasedli slovaške kraje.

Rdeče madžarsko vojaštvo je zasedlo tudi slovaško vas Pukanec, odkoder so morali pobegniti vsi moški Slovaki, ki so bili v českoslovaški armadi. Med njimi je bil tudi Slovak Hloska. Pri njem je služila za dekle slovaška deklica Katarina Rusnjak. Ta deklica je vedela, kje se njen gospodar skriva ter mu je iz vasi nista skrivaj živež v skrivališče. Nekdo pa je zvesto dekle madžarskim vojakom naznanil, češ da Rusnjakova nosi českoslovaškim vojakom strelo. Patuljja rdeče madžarske armade je deklico zasledovala in jo zunaj v gorah tudi ustrelila.

Od tistega časa je minilo že več ko 19 let. Mati Rusnjakova pa še živi. Te dni je stara ženska od českoslovaške vlade dobila 4000 čeških kron odškodnine za svojo hčer, ki je pred 19 leti padla kot žrtev madžarskih boljševikov.

Svetujem ti:

Čaj moraš kuhati zmeraj v isti posodi. Nikoli ne smeš dati čaja na primer v posodo, kjer se je kuhalo mleko. Čeprav posodo pomiješ, so na vodi vidne mastne mase.

Posode, ki se je v njih, prikuhalo kaka jed, ne drgni s peskom, ampak

Naznanjam da sem otvoril

GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom.

Cene zmerne.

Priporočam se genj. rojakom

IVAN GAŠPARISIC

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

daj vodo vanjo, da se ostanki razmehčajo in se dajo izlaska odstraniti.

Krompirjevo kašo (ali piré) moraš zalivati z vročim in ne z mrzlim mlekom.

Skrivnost izkušenih kuharic je, da dajo k cvetači nekaj žlice mrzlega mleka, ker ostane cvetača potem bela.

Če pečeš meso, ga ne smeš oblivati z mrzlo temveč z vrolo vodo. Po mrzli vodi postane pečenka trda.

Trdo meso bo bolj mehko, če kaneš na meso, ki vré, kapljico vinskega cveta.

Ribe se ne smejo kuhati, pač pa jih daš v vrolo vodo. V tej vodi naj se le mehčajo, ne pa vró, da ne razpadejo.

Za kratek čas

Želodec in žeganje

Kmet: "Rad bi imel kaj za pokvarjen želodec."

Lekarnar: "Kdo pa si je pokvaril želodec?"

Kmet: "Doslej še nihče, a jutri je pri nas — žeganje."

Iz fizike

Učitelj govori o vplivih toplote in pravi: "Pod vplivom toplote se telesu raztezajo, pri mrazu pa krčijo. Kdo mi ve povedati primer?"

Stanko: "Poleži so dnevi dolgi, pozimi pa kratki."

Zelo prijazno

Gospod Petek natakarku: "Snoči sem v vaši gostilni izgubil stotak. Če ga boste našli, prosim, mi ga vrnite. Če pa ga ne najdete, potem pa ga kar obdržite."

Dobra fotografija

Pavle se je dal na ženin gad fotografirati in ji je kot dar slovesno izročil svojo fotografijo. — "Toda, Pavle," pravi ženica, "na sukniču imaš en sam gumb!"

"Hvala Bogu, naposled si to vendar opazila," je mirno odgovoril Pavle.

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

LIMA 1217, I nadstr. U. T. 23, Buen Orden 3389 Buenos Aires

Obiščite

KROJAČNICO

LEOPOLD UŠAJ

KATERA VAM NUDI VEDNO

NAJBOLJŠO POSTREŽBO

GARMENDIA 4947

La Paternal — Buenos Aires

Rančo in vila in Sarandi

"Bom prišel"... takole obljubljam in... Saj veste: "Zarečenega kruha se pojé več kot zapečenega".

Ko bi moja fara ne bila tako stransko široka, bi že človek prišel povsod na okrog, tako pa le v mojem notesu ostane pripomba in kadar je notes polen ostane lepo shranjen in beseda neizpolnjena.

Tudi tjakaj v Sarandi k Hanzelju sem hodil več kot eno leto... nazadnje sem pa le prišel.

Tamkaj za Avellanedo, se malo dalje od postaje provincijalne železnice, so tako glasno regljale zabe po tamkajšnjih lužah, da so privabile tudi ljudi. Če je zraka in prostora za dvoživke, bo že tudi za dvonožce.

Rastle so hišice, tlakali so ceste, danes pa že vse križem mrgole ljudi omnibusi in tramvaj. Saj tam skozi vodi pot na avčanedsko pokopališče, v Lanús in v La Plata samo.

Tamkaj na ulici Lacarra 1150 imajo tudi naši rojaki svoje zbirališče. Posebno Belokrajci imajo tamkaj svoje zatočišče. Pa tudi mnogi drugi dobro vedo za ta dom, in tudi gospod Hanzelj je mnogim poznan, ker je že v marsikatero hišo pripeljal vodo in luč, pa tudi zapeljal pred komarji in mrazom.

Pozdravljeni, tako me je sprejela žena. Prav danes sem vas pričakovala. Kaj mislite zakaj?

Enostavna uganka. Lahko sem jo razrešil, ker sem videl v njenih rokah "Duhovno življenje", ki je menda ravno ta dan prišlo. In sem uganil.

No, ali ne boste nič pozdravili gospoda? je mama spomnila otroke. Ne veste kako so vas čakali naši mali. No kako ti je ime, mala?

Marija.
Zakaj pa ne Micka?
Zato, ker mi Marija rečejo.
Samo da si pridna.
In ti si?

Romana.
Po teti. Saj jo poznam Hanzljevo Romano.

In ti si pa?
Enrike!... se je moško odrezal mali.

Kmalu je prišel tudi oče, ki ima kar doma delavnico, kjer se bori za skorjo kruha. Sreča, da mu dela ne zmanjka.

Marsikatero smo se spomnili od doma. Še celo na nesrečnega župnika Kušarja iz Mengša smo prišli v besedi, na tistega, ki so ga ponoči napadli in mu vrat prerežali. Dober gospod je bil, župnik ženiškega doma, ki je doma iz Trzina.

Pokazali so mi svoj dom.
In ona hiša tamkaj dalje?

Je Podgornikova, ki ima mojo sestro, je pojasnila gospa.

A sedaj pa razumem, zakaj se je Metliki govorilo, da ima Hanzelj v Ameriki dve hiši.

Imel sem še drugo, bolj en rančo, pa sem prodal, pa še sedaj je treba dobro gledati pod palec, da se vse obveznosti sproti zmagujejo.

Ljudje tam doma niti pojma nimajo o tem, kaj vse pomeni tukaj lahko "hiša". In so si najbrže mislili da je manjša hiša vsaj tolika kot v Metliki Šturmovi, velika pa, Bog ve, če ne večja kot sam grad...

V Trzinu so pa povedali celo, da imamo dve vili, je pristavila gospa.

No, ja. Kaj bi človek sanjaril o tem kar so pravljice za otroke. Hyala Bogu, da smo vsaj pod streho. Čez kaj let, ko bodo obroki odplačani se bo pa že lahko mislilo na to, da se tudi hiša kaj olepša.

Pred kratkim je odšel v Evropo Kastelie iz Vidošič. Pred časom so ga obklali doli na Doek Sudu. Ves je bil razrezan in je bilo kar čudno, kako se je mogel toliko popraviti. Pobrivali so se zanj v Lomi Negri in

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktora

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4351
Villa Devoto U. T. 50-0277

nekateri fantje tukaj in so mu preskrbeli repatriacijo. Sedaj je odpoštoval poslušat, kako poje zvon svete Ane na Vidošičih. Tukaj pri nas je pa streho imel in mizo. Na hvalo poslanstvu, da je mogel domov, ker je siromak zgubil vse listine.

Pa tamkaj je še dosti drugih rojakov.

Gospod Hanzelj me je ljubeznivo popeljal dalje in sva našla Peterlinove in Bezgove, ki so iz Rakitne. Zvedel sem tudi, da je tamkaj na voglu Agüero in Acha tudi slovenska gostilna, menda so Tržačani.

V Sarandi dobiš Slovenca iz Bele Krajine, tamkaj je Noč iz slavne Višne gore, katerega pa žal nisem mogel več obiskati, ker me je zalotila že noč in je ulica Onativu že tam "pod stražem", tam so Rakitenčani, torej Notranjci, ter Gorenjci iz Kamniškega kota. V tovarnah se pa srečajo znanci iz vseh slovenskih krajev, ki raztreseni živijo tamkaj po skromnih rančih, nekateri "vdovci z vdovami" v Evropi... Med sabo se pa le bolj mimogrede poznajo.

Pa mi je eden povedal tudi vzrok zakaj.

Oni dan v tovarni je eden naših, ki zna par italijanskih besed takole pokazal name: Es una m...a polaca... Kaj naj se s takim človekom bratim!

No nič ne marajte, sem ga pomiril. Saj drugače biti ne more kot tako, da nesnaga vedno smrdi. In kjer je smrad je nesnaga. Lahko se tistemu "veleitalijanu" primeri kot oni Poljakini, ki se je za Nemko predstavljal, ko sem pa prišel v tisti bolnišnici mimo njene postelje, jo je bilo brez konca sram, ko ni po nemško znala...

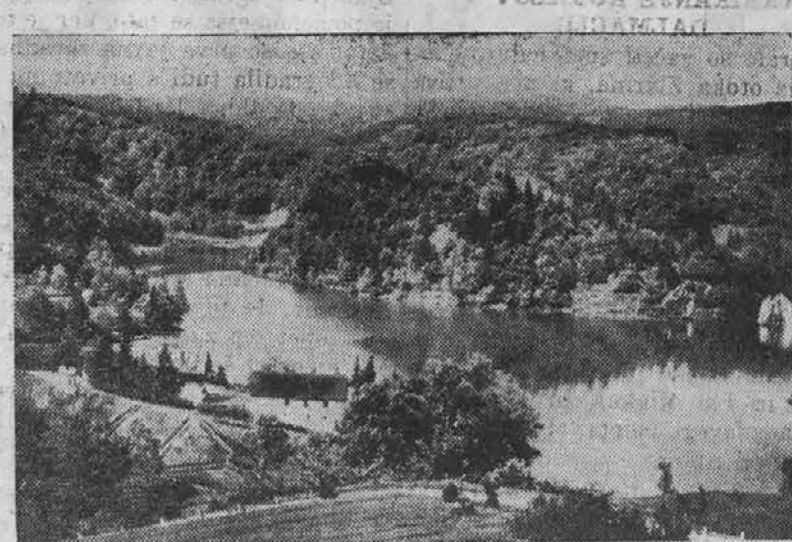
Stankotova žena, doma od belokranjske trte bi mi rada še s pravimi slovenskim vinom postregla, s pristnim draščanom... Pa se ji je v kofe spremenil... "Kaj se vam zdi gospod?"

Da je rjav in da ni nič pijan in da včasih še bolj prav pride kot kapljica iz Nove gore. Seveda je gospodinja poskrbeela tudi za čašo vina. "Tak je, kakršen je. Nisem ga jaz ne trgala ne prešala, ne pretakala."

"Črn je, samo tega mu ne verjamem, da je od trte."

Še dalje je peljala pot. Tamkaj na Mitre 4000 je Hanzelj vedel za naše ljudi. Premurci so.

Lahko si mislite, da jih je iznenadilo, ko sva potrkala na vrata. Pa smo spoznali, da smo si že znanci. Z možem ne, ker on hodi okrog po stavbinskem delu in je pripovedoval, kako jih je tam v mendoških gorah

Plitvička jezera, kjer je angleški admiral Dudley lovil postvri

zamedlo za Veliko noč. V San Rafaelu je bilo.

Kvadro dalje smo spet našli dve družini in potem pa še naprej na Salto 99.

Ta dan se mi pa ni zgodilo kot onikrat, ko sem tako dolgo iskal to ulico in to hišo, da sem nazadnje našel postal... In se je tako že tudi komu drugemu primerilo, ki ni vedel kot nisem vedel jaz, da je drugo "Salta" drugo pa "Salto". Tamkaj sta ulici z obema imeni. Le da na Salto nimajo št. 99 in ne živi družina Samsa... Na Salto pa.

Tako. Po dnevi sem njihovo hišo zastonj iskal, po noči sem jo pa brez težave našel in doma dobil ne le Samsove, temveč tudi Korpičeve in dogal, da tamkaj v bližini živi kakih 20 slovenskih družin.

Saj so poleti celo svoj piknik priredili, ki so ga organizirali bratje Ceutrih, doma iz Sevnice na štajerskem.

Hladnik Janez.

CERKVENI VESTNIK

21. avg. maša na Paternalu za Rozalijo in Leopold Kralj.
Molitve na Paternalu.

28. avg. maša na Paternalu za Antona Mihelj.

Molitve na Avellanedi in na Paternalu.

(21. in 28. avg. zapoje tudi žalni zbor.

Ker je primerno, da slovesnost glavnega jugoslovanskega državnega praznika, to je kraljev rojstni dan, spodobno proslavimo tudi v cerkvi, zato bo v nedeljo 4. septembra slovesna služba božja v cerkvi "Sanctissimo Sacramento", ob 10 uri. Gotov boste vsi rojaki veseli te slovesnosti v najlepši tukajšnji cerkvi.

To svetišče stoji blizu Retira, na ulici San Martín 1040.

To nedeljo (21. 8) pa ne pozabite da je maša na Paternalu.

Hladnik Janez.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljeneec

Nadaljevanje 102

Mladi častnik prebledi. Spomnil se je, da ima častni dolg, ko ga še vedno ni poravnal. To ni bila malenkost — dolžan je bil dvesto tisoč rubljev, ki bi jih bil moral plačati, preden je odšel na pot v Sibirijo.

— Pavel, ali je res, — ga vpraša Natalka in njen glas je zvenel zelo strogo, da si dolžan dvesto tisoč rubljev?

— Draga sestra, — reče Pavel, — res je! Dolžan sem to vsoto. Največji del tega dolga sem kril z menicami, ki so že dospеле in moram ti priznati, sestra, da sem dal svojo častno besedo, da bom ta dolg plačal v osmih dneh.

— Kdaj pa je to bilo? — vpraša Natalka.

Pavel premišljuje nekaj časa, potem pa reče:

— Minilo je že šest dni!

— Nesrečnej! — vzklikne mlada deklica. — In ti si odšel iz Petrograda in tega nisi uredil?

— Kako naj bi pa uredil to zadovo, ko pa nisem imel denarja! Vidiš, sestra radi tega sem prišel k tebi.

Natalka, ti mi moraš dati dve sto tisoč rubljev, da se bom rešil. Drugače mi ne preostane drugega kakor smrt.

Sestra, povej mi, ali mi boš pomagala?

Natalka ga mirno pogleda in odvrne odločno:

— Ne bom!

— Ti me torej goniš v smrt?

— Poslušaj! — reče po kratkem

molku mlada deklica. — Doslej sem ti dala od svojega premoženja že ravno en milijon rubljev.

Ko sva se zadnjič videla, si mi obljubil, da boš postal bolj pameten in štedljiv. Toda zopet nisi držal besede. Zato ti ne morem pomagati. Če-tudi bi ti sedaj dala ta denar, bi prišel čez pol leta zopet in bi zahteval dvojno vsoto in tako bi polagoma potrošil tudi moje premoženje, kakor si pogljal svoje.

— Natalka, usnili se me! — zakliče Pavel roteč svojo sestro. — Oh, ljubljani ti, da bom začel novo življenje!

— Če mi obljubiš, da boš postal čisto drug človek, ti bom dala dve sto tisoč rubljev — dala ti jih bom še več, dobil boš še dve sto tisoč rubljev, da boš lahko obdelal svoja posestva.

— Oh sestra, ti si angelj!

— Toda vse to samo pod enim pogojem!

— In sicer?

— Oh, odkar si častnik, — Pavel, — stal zelo lahkomišeln. Odloži uniformo in bodi to, kar je bil najin oče, pošten in delaven posestnik.

Pavel plane.

— Kaj? To zhtevaš od mene?! — vzklikne poročnik. — Da bi ne bil več vojak — da bi prišel na vas? No, Natalka, to bi bila neumnost, to bi bil samomor. Tega ne morem in tudi nočem storiti!

— Tako? Tedaj nimam denarja!

— Sestra! — vzklikne Pavel in zgrabi Natalko za roko. — Ti ne veš kaj delaš, če me hočeš prisiliti, da bi se odrekel vojaškemu življenju in svoji karieri. Vedi, da me je carica izbrala, da vodim ta transport v Sibirijo — in upam, da me bo nagradila, če bom zločince srečno pripeljal

na odkazano mesto.

— Kaj pa so vendar storili ti ljudje, — vpraša Natalka. — da te bodo še posebej nagradili, če jih boš srečno pripeljal v Sibirijo?

— Ne vem, kaj so zakrivil, — odvrne nestrpno Pavel, — najbrž so zarotniki. — ta žena pa še celo, mislim, da je prežala na carico; za plačilo na nosi okove in bo delala v sibirskih rudnikih — sicer pa je lepa kakor angelj in zdi se mi, da je še popolnoma nedotaknjena.

— Pavel, mar se ne sramuješ —

— Sestra, oprost, spozabil sem se — ta žena je najbrž velika zločinka, ker se je carica prav posebno boji.

— Kako pa se imenuje ta nesrečnica? — ga vpraša Natalka.

— Imenuje se Elizabeta, Elizabeta Voroncov.

Natalka krikne in se sesede na stol.

— Sestra, kaj ti je? — vpraša mladi častnik in se sklone k Natalji.

— Oh, ničesar, — ničesar, — v svoji obleki sem imela iglo pa sem se zbodla.

Če bi ne bil Pavel sam silno razburjen, bi bil opazil, da so sestro vznemirile njegove besede.

— Elizabeta Voroncov! — To ime je spomnilo Natalko na dvoboj, ki je Katarino v njenih očeh tako strašno ponižal. Velika carica je postala nenkrat tako zelo mala! Ta prizor je bil vzrok, da se je Natalka odtegnila veliki družbi.

Natalka je morala zvedeti od svojega brata, kaj je Elizabeta zakrivila, da jo je carica tako kruto kaznovala. Natalki se je zdelo neverjetno, da bi moglo to milo in dobro bitje storiti zločin, ki bi zaslužil proganstvo v Sibirijo.

— Brat, povej mi, ali si slišal to ime že kdaj poprej, ali pa si ga slišal prvič tedaj, ko si dobil zapoved, da jo odvedeš v Sibirijo?

— Ne — njeno ime mi je bilo do sedaj popolnoma neznano.

— Pavel, kaj misliš, ali je Elizabeta kriva?

— Carica je sicer ne bi pregnala.

— Oh, pravijo, da je mnogo ljudi, ki jih pošiljajo nedolžne v Sibirijo.

— Da, tudi to je mogoče, — odvrne Pavel, — toda samo tedaj, če kaznuje koga policija. Tokrat pa je izrekla obsodbo sama carica Katarina. Da, ona sama je odločila usodo teh ljudi, zdi se mi pa, da je cela stvar skrivnostna in nekam zapletena.

Neke noči so pripeljali Elizabeto in nekega starca v zimsko palačo. Carica ju je zaslila, konec pa je bil ta, da so ju privedli v Petropavlovsko trdnjavo, čez dvajset in štiri ure pa sta nastopila pot proti Sibiriji.

Toda sedaj bova vendar obedovala. Meni se zdi juha važnejša nego ono, kar se je zgodilo med Elizabeto in med carico.

Brat in sestra sta sedla k mizi in začela jesti.

— Pavel! — reče naenkrat Natalka, ko sta nekaj časa molčala. — Odgovori mi na eno vprašanje!

— Draga sestra, kar vprašaj!

— Povej mi, ali bi ti to deklico odvedel v Sibirijo tudi tedaj, če bi vedel, da ni kriva? Ali bi bil tako trdo srčen, da bi sodeloval pri zločinu in krivici, ki jo delajo tej nesrečnici?

— Sestra, tvoje vprašanje pa je zares čudno. Jaz sem vojak in moram ubogati.

In če bi mi carica izročila samega

Aleksandra Potemkina in mi rekla: "Odvedi ga v Sibirijo" bi brez besede ubogal. Mene ne briga, če so kaznjenci krivi ali pa nedolžni. Jaz vršim svojo dolžnost, za drugo pa se ne smem zanimati. Če pa kdo umre na poti, tudi nisem kriv.

Natalka ni odgovorila bratu na te surove besede. Njen sklep je bil gotov. Hotela je nesrečnici pomagati in jo hotela rešiti, — rešiti Elizabeto za vsako ceno.

In zakaj bi tega ne mogla storiti? Mar se kaznjenci niso nahajali v kleti njenega dvorca?

Kdo ji bo branil, ko bo ponoči odprla vrata in jih pustila na svobodo?

Med obedom sta se brat in sestra pogovarjala o marsičem. Pavel pa se je vedno vračal k eni in isti stvari. Hotel je doseči, da bi se sestra odločila in stopila v samostan, prepričeval jo je, da ona ni ustvarjena za ta hudobni svet.

— Sestrica, pogledj! — reče Pavel Soltikov. — Bila si na dvoru naše carice in vendar nisi znala napraviti kariere.

— Kariere? — vpraša Natalka.

— Seveda! Pogledj ostale dvorne dame, — odvrne Soltikov in se čudno nasmehne. — One se znajo prikupiti carici in vsaka poedina se sijajno poroči. Pogledj na primer, Petrovsko! Mar se ni poročila z grofom Paninom?

— To je res, — odvrne Natalka, obraz pa ji zalije temna rdečica.

— Vemo pa tudi, da je bil grof Panin prisiljen poročiti Petrovsko. Življenje te Petrovskve pozna vsakdo. Ne, dragi brat, to življenje na dvoru mi ni ugajalo. Jaz živim rajše tukaj v samotni, kjer mi je mnogo lepše, nego v caričini palači.

ŽALOST ZA IDKO

Očka Pečenkove Idke, tiste ki tako lepo nastopa na otroškem odru in, ki se tako ponosno postavi, ko prodaja porček in sol, je dobil te dni brzojav, da mora takoj na delo v Rio Negro. To je Idko tako užalostilo, da je začela kar jokati. "Tata ne hodi od mene, kdo me bo učil računati in pisati po slovensko, če tebe ne bo? In pa v tisti Rio Negro, zdi se mi tako grda ta dežela. Ne hodi tata, ostani pri meni!" Tako je taratala, a nič ni pomagalo, očka je moral z trehuhom za kruhom.

Pa ga je Idka poprosila "glej, če nam boš dosti pisal, ti bom z mano odpustila, če ne pa..."

Očka pa je Idko objel in ji obrišal solze ter obljubil, da ji bo prinesel mnogo, mnogo igrac za Bažič, ko se misli vrniti, ker tam bo menda jako dobro služil, kar mu želi tudi Kotičkov urednik, Idki pa, naj bi se ji njene želje v resnici izpolnile.

Vse prijateljice so Idki obljubile tolažbo, katero ji bodo delile z tem, da se bodo lepo z njo igrale in jo učile pisati in računati po slovensko, kar Idka tako rada dela.

NEVARNA IGRA

Nekega dne so se igrali otroci na široki ulici v glavnem mestu. Po tej ulici so vozila razna prometna sredstva: vozovi, avtomobili, motorna kolesa, dvokolesa in druga.

Lojzek, ki je bil med njimi najbolj drzen, je skočil za nekim avtomobilom in se obesil zadaj. Nesreča pa je hotela, da se je avto kar naenkrat ustavi. Drugi, ki je z isto naglico drvel za njim ni tega opazil in je z vso silo tresčil v prvega. Samo velika sreča je rešila Lojzka, da ga ni popolnoma zmečkalo. Potisnilo ga je namreč v višeo rezervno gumo in ga na ta način obvarovalo gotove smrti.

Ljudje, ki so takoj prišli ponesrečeneu na pomoč, so ga našli skoro v nezavesti, ne toliko radi ran, ampak strah ga je tako pretresel, da so mu mogli dati kozarec vode, z katero je prišel nekoliko k sebi.

Vsi njegovi prijatelji so prišli gledat in se mu na vse grlo smežati, da je svojo predrznost tako drago plačal. Doma ga pa gotovo čaka brezovka, z katero mu bo oče povedal

— Prav zato mislim, da bi se še boljše počutila v kakem tistem samostanu, — odvrne Pavel.

— Ne! — odgovori Natalka odločno. — Nikar se ne trudi — ne bom odšla v samostan! Pa čeprav boš morda razočaran!

— Za vraga! — pomisli Pavel Solitkov. — Natalka me je spregledala. Mlada deklica pa se obrne z resnim obrazom k svojemu bratu:

— Dragi Pavel, rada bi ti nekaj povedala, kar te bo gotovo zelo zanimalo. — Sestavila sem že svojo oporoko.

Mlademu častniku pade žlica iz roke.

— Kaj — sestavila si svojo oporoko?! Saj ti nimaš niti dvajset let! Sestra, to je norost! — Kdo te je nagovoril k temu?

— Nihče! Dolgo sem premišljevala, nazadnje sem uvidela, da je tako najbolj prav. Moja oporoka se sicer še ne nahaja pri sodišču, toda napisana je in leži v moji pisalni mizi in notar pride lahko vsak hip ponjo.

Pavel si oddahne. Oporoka torej še ni postala polnomočna. Morda bi jo bilo mogoče še spremeniti. Morda pregovoril, da bo uničila oporoko. se mu bo posrečilo, da bo Natalka Tisoč misli mu je šinilo v glavo.

— Nimam namena, da bi ti tajila vsebino oporoke — reče Natalka. — Razdedinila sem te!

— Razdedinila?

Mladi častnik plane s svojega stola. Bil je blede, roki pa sta mu drhteli.

Veliko premoženje njegove sestre je bilo torej zanj izgubljeno?

— Da, brat, — reče Natalka, — sklenila sem, da moje premoženje ne bo pripadalo tebi, ker vem, da bi ti v kratkem času zapravil vse, kar so si najini starši pridobili s težkim

kaj je prav in kaj ni prav. In ravno tega se Lojzek boji, ker dobro pozna očetovo roko. Se že pripravlja kako ponižno bo stopil pred očeta in kako slovesno mu bo obljubil, da ne bo tekel nikdar več za nobenim vozilom. Skušnja ga je izučila, zato si obljublja, da bo od sedaj naprej priden kot so njegovi prijatelji, ki se takih predrznosti bojijo.

GOJITE CVETLICE

Anica je bila najbolj vesela, ko je lahko nabrala šopek svežih cvetlice, katere je potem dala v kozarec in jim prilila malo vode, da so ostale delj časa sveže.

Večkrat je rekla svojim součencam: "saj so mi rože poleg domačih živali najboljše prijateljice! Ko se znajdem med njimi, se mi zdi, da sem med vami. Vsaka dobi svoje ime in jaz se z njimi pogovarjam, kakor sedajle z vami!"

"Pa kako se pogovarjaš z cvetlicami? Saj cvetlice vendar ne govorijo!" ji seže v besedo Marica, katere ni poznala ljubezni do lepega vrta.

"Ljubezen do tako ljubkih stvari, kot so cvetlice, sama narekuje, kako se je treba z njimi pogovarjati. Kot sem rekla, ima vsaka cvetlica svoje ime. Jaz se postavim pred nje in eno nekaj vprašam. Potem pa seveda tudi odgovorim, kakor da bi ona odgovorila. Stopim k drugi in tretji in tako naprej, dokler nisem vseh pozdravila in jih ogovorila. Ko se oziram po njih, se mi zdi, da se vse smejejo in da so mojega obiska veseli, ko se pa od njih poslavljam, so kar žalostne. Potem se spet vrnem in jim prinesem sveže vode, da se napijejo, nakar še lepše zacvetijo. To je veselje kakršnega ne občutim nikjer, zato rada gojim cvetje in tudi trudna nisem, ko delam po vrtu. Zato svetujem tudi vam, drage prijateljice, da gojite in ljubite cvetje, ker vam bo v veliko veselje. Ljudje pa vas bodo spoštovali, kajti pregovor pravi: kdor ljubi cvetje je dobrega in mehkega srea, kakor so mehke in lepe cvetlice, katere goji!"

trudom. Moj denar naj prinese človečanstvu srečo in blagoslov, naj ostane večen spomin na obitelj Solitkov. Zato sem odločila, da bodo med Irkutskom in Petrogradom zgradili dvajset postaj, kjer bodo dobili ubogi kaznjenci, ki so na poti v ono strašno zemljo, dobro hrano in pijačo. Na vsaki postaji bo na razpolago tudi zdravnik.

Ta načrt sem že predložila carici, ki mi ga bo odobrila.

Razen tega bom dala sezidati v Petrogradu veliko bolnišnico, v Moskvi pa sirotišnico.

Pavel ni dolgo mogel spregovoriti besedice. Jeza mu je stiskala grlo, naposled pa je zaklical:

— Sestra, priznati ti moram, da si na vse mislila, samo na onega ne, ki bi ti moral biti najbližji. Toda nočem več govoriti o tej oporoki, ker bi lahko mislila, da te ljubim samo radi denarja.

Po tem najinem pogovoru ne morem več ostati pri tebi, zelo mi je žal, da sem sploh prišel sem.

Jutri zjutraj bom nadaljeval pot, potem pa se ne bova kdo ve kako dol go več videla.

Pavel vstane in odhiti iz sobe. — Natalka ostane sama.

Ko so se vrata za Pavlom zaprla, je Natalka omahnila na svoj stol in strmela pred se.

— Oh, Bog! — vzkligne deklica. — Zakaj je moj brat tako hudoben? Preizkušala sem ga, toda prepričala sem se, da je nepopravljiv. Ni res, da sem ga razdedinila, baš nasprotno, dobil bo polovico mojega premoženja in to pomeni najmanj osem milijonov rubljev.

Toda on je lakomen na denar — hotel me je pregovoriti, da bi šla v samostan samo zato, da bi pripadal ves imetek njemu. Toda tega ne bom

storila. Tudi v samostanu bi ne našla miru in zadovoljstva, po katerem mi hrepeni sree.

Natalka ni niti slutila, kako blizu je bila dolgo pričakovana in zaželjena zadovoljnost.

Ves dan je Natalka premišljevala, kako bi osvobodila nesrečne jetnike.

Elizabeta Voroneov je bila brez dvoma nedolžna. — Pred vsem bi morala torej z njo govoriti.

Nesrečneži so med tem sedeli v temni kleti. Ti ubogi ljudje niso niti slutili, da misli na nje živa duša v tem samostanskem dvorcu.

Že zdavnaj so se odrekli vsaki misli na rešitev, prepričani so bili, da ne bodo mogli uiti strašni usodi.

Klet je bila trdna in iz debelih zidov, velikih železnih vrat pa tudi ne bi mogli omajati in uiti, kajti pred vrati so vedno stražili štirje kozaki.

Tako so Elizabeta in Olga, Mirovič in Voroneov preživeli vse popoldne.

— Saj se še ne nahajamo v Sibiriji! — reče Elizabeta. — Čemu bi torej že sedaj obupavali?

Zvečer pa so se odprla vrata kleti in v klet sta stopila dva kozaka ter prinesla na velikem pladnju jedi in pijačo.

— Imate srečo! — vzkligne stražmojster, ko je vstopil v klet. — Lepa gospodična je preprosila svojega brata, da ji je dovolil, da vam sme poslati pošteno večerjo. Jejite in pijte, saj to je tako zadnjičkrat!

— Gospod Sergij, — reče Mirovič, — izročite gospodični našo najtoplejšo zahvalo!

— Dobro je, — le jejite — čez pol ure se bom vrnil po posodo.

— Ali vidite, — vzkligne Elizabeta, — ko so kozaki odšli iz kleti, — Bog nas ni čisto zapustil.

Olga je medtem odkrila jestvine

Mladinski kotiček

Stana Vinšek:

TONČEK

Mamica, povej mi zdaj: sem li deček — ali kaj? Ti mi praviš: "Srček naš". Bratec pravi: "Moj pajdaš!" Očka pravi: "Naš močie!" "Zaba mala", pravi stric. Dedek pravi: "Ti si tič —" babica pa: "Naš fantič." Tetka pravi: "Mili mucek!" Sosed pravi: "Ti hajduček!" Mirko pravi: "Ti osliček". Micka pravi: "Ti naš tiček". Minka pravi: "Greš kot pav..." Kaj sem torej prav za prav?

Mirko Kundič:

Neolikana gospa

Lenka je sama doma. Oče je v službi, mati v bližnji trgovini.

Zunaj dežuje. Težke kaplje udarjajo ob okno, kakor da prosijo Lenko, naj jim odpre. Lenka pa njihovega trkanja ne sliši, tako je zaverovana v igro. Igra se s punčko in muco.

Pa se Lenka te igre kmalu naveliča. Punčko vrže tebi nič meni nič v kot, muco pa napodi skozi duri.

Kaj zdaj? Lenka je iznajdljive glave. Lenki zabavnih iger nikoli ne zmanjka. Na glavo si povezne materin klobuk, v roko vzame pisano košarico in odide na trg. Kupovat gre peteršiljček za juho.

Gre, gre Lenka na trg in je kar koj tam. Saj je trg tako blizu: v nasprotnem kotu izbe. V tem kotu je tudi veliko stensko ogledalo, ki sega od tal visoko nekam pod strop. Pred tem ogledalom obstane Lenka in se vlijudno prikloni:

"Klanjam se, gospa! Kam pa vi? Veste, jaz grem na trg po peteršiljček. Ampak draginja je pa grozna, ali ne?"

Mala gospa v ogledalu se Lenki takisto vlijudno prikloni in miga z ustnicami, kakor da govori. A naj Lenka še tako napenja ušesa — niti glasu ne sliši iz njenih ust.

Lenka se spomni, da jo je mati nekoč učila: "Če človek koga pozdravi, mora le-ta lepo odzdraviti: Dober dan! Pozdravljeni! Bog živi! ali kakorkoli že. To zahteva olika." Očitajoče zato pogleda malo gospo v ogledalu in ji požuga s kazalcem:

"Vi! Kje ste se pa olike učili? Zakaj ne odzdravite? Bom mami povedala, čakajte, čakajte!"

Mala gospa v ogledalu takisto požuga Lenki s prstom in jo očitajoče pogleda. Ha, kakor da se je Lenka nespodobno vedla in ne ona!

To je pa že od sile! si misli Lenka in začne malo gospo v ogledalu kar na lepem tikati:

"Ti, ti, zakaj mi pa žugaš, a?"

Mala gospa v ogledalu ne odgovori.

"Ali si mutasta?" zakriči Lenka in je užaljena v dno srea. Čelo se ji nabere v drobne gube.

Mala gospa v ogledalu pa samo verno posnema Lenkine Kretnje in gubančič čelo, kakor da jo oponaša.

"Čaj me no!!" se raztogoti Lenka in zacepeta z nogami. "Ti bom že pokazala!"

Mala gospa v ogledalu pa takisto zacepeta z nogami, a ne reče ne bev ne mev.

Takole ji ne pridem do živga, si misli Lenka. Bo treba že drugače nastopiti, če jo hočem ukrotiti.

Grdo nakremži obraz in pokaže

mali gospe v ogledalu jezik:

"Na-a-a!"

A kaj stori mala gospa v ogledalu? Tudi ona grdo spači obraz in pomoli jezik iz ust — predrznost pa takšna!

Ne, zdaj je pa že dovolj! si misli Lenka. Že vidim: s palico jo bo treba naučiti olike, kakor je mama naučila mene!

In skoči k bližnji omari, potegne iz nje očetovo palico ter se tako oborožena razkorači pred svojo nasprotnico.

(Na uho bodi povedano: Lenka je sicer stara šele pet let, toliko pa že ve, da je mala gospa v ogledalu — ona sama. Ampak zdajle se igra "olikano in neolikano gospo", zato mora svojo vlogo pač odigrati do kraja, kakor da gre zares. O, Lenka vam zna! Prav gotovo bo nekoč postala slavna igralka... Toliko mi-mogrede.)

"Ali jo vidiš?" zakriči in zavijti palico nad njo. Mala gospa v ogledalu pa se ne dá kar tako. Tudi ona se je — čujte in strmite! — medtem oborožila s palico in jo zdajle prav tako bojevito vihti po zraku kakor Lenka. Da si le upa, nesramnica!

Lenko mine potrpljenje. Jezica v Lenkinem ločku prikipi do roba. Ogorčeno se zažene proti mali gospe v ogledalu in zamahne s palico.

Bum! resk! einge-linge-ling! nekaj presunljivo zaženketeta in se usuje k tlom. Mala gospa v ogledalu je izginila, kakor da se je udrla v zemljo.

Ogledalo, prelepo, dragoceno stensko ogledalo je razbito...

Lenki zastane sapa. Lenka se spremeni v solnat steber. Dolgo, dolgo stoji nepremično na razvalinah svojega junaštva in strmi predse z odprtimi usti in očmi. Zdajci jo nekaj hudo stisne v grlu in grenko zaskepi v oči. Ve, vee, veee! se utrga iz nje tako obupno in pretresljivo, da bi se kamen na cesti moral omehčati od sočutja in ganotja.

Pa je vse zaman. Nihče, niti mojster steklar, ne more iz Lenkinih solzic napraviti takšnega mazila, da bi z njim razbitega stekla zlepil skupaj. Ojoj, in najhujše Lenko šele čaka: mati se bo vsak hip vrnila domov — — —

Da, da, takele čudovite in grozne reči se lahko pripetijo, če gre petletna deklica na trg peteršiljček kupovat in sreča tam neolikano gospo!

Vsi so se zbrali okrog nje. Elizabeta pa začne šepetaje čitati:

"Elizabeta Voronev!"

Prijateljica sem, ki te ljubim in spoštujem, prijateljica, ki ti je v skrajno kočljivem trenutku tvojega življenja pomagala. Ali se še spominjaš na ono dvorno damo Natalko Solitkovno, ki ti je pomagala, ko si se borila s carico Katarino? Vide-la sem te takrat, kako si padla, kako je tvoja kri pordečila sneg in od onega trenutka sem te ljubila in te nisem pozabila.

Elizabeta, ne vem, zakaj so te tako strašno kaznovali, zdi se mi pa, da si postala žrtev Katarininega sovraštva.

Elizabeta, ti ne smeš propasti. — moja dolžnost je, da te vsaj poskušam rešiti.

Prijateljica moja, osvobodila te bom, ker pa ne morem rešiti samo tebe, bom osvobodila tudi ostale tri jetnike.

Noeoj, o polnoči, bodo tvoji čuvaji pijani. Od vina in žganja bodo zas-pali.

Tedaj bom odprla vrata tvoje je-če, konji bodo pripravljene in pre-den se bodo čuvaji zdramili, boste vi že najmanj šest ur na poti.

Ta čas vam bo zadostoval, da boste prispeli do majhne kmetijske hišice, ki se nahaja na sredini poti med Petrogradom in Moskvo. Tam stanuje moj vdani zaupnik. Ta vas bo skrnil, pri njem ostanite tako dolgo, dokler vas ne bodo več iskali.

Takrat pa bom sama prišla k vam in domenili se bomo, kako boste odšli iz Rusije.

Ljubim te draga moja prijateljica in ostajam tvoja — Natalka Solitkovna."

(Dalje prihodnjik)